

Vai Smiltenes novada pašvaldība sabiedrisko
kārtību un drošību nodrošina efektīvi,
ekonomiski un atbilstoši normatīvo aktu
prasībām?

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai Smiltenes novada pašvaldība sabiedrisko kārtību un drošību nodrošina efektīvi, ekonomiski un atbilstoši normatīvo aktu prasībām?

2018. gada 22. februārī

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 2016. gada 5. decembra revīzijas uzdevumu Nr. 2.4.1-47/2016.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes <https://depositphotos.com/-152793114-l-2015-jpg.html>

Cienījamais lasītāj!

Pašvaldība ir viens no vairākiem spēlētājiem sabiedriskās kārtības nodrošināšanā. Lai iedzīvotāji savā pašvaldībā varētu justies droši, ir svarīga katra spēlētāja atbildīga un mērķtiecīga rīcība, kā arī laba visu iesaistīto pušu sadarbība.

Sadarbība ir vispirms svarīga, lai identificētu katrā pašvaldībā sabiedriskās kārtības jomā darāmos darbus. Bez pašvaldības policijas darba rezultātu vērtēšanas, bez informācijas no Valsts policijas saņemšanas, bez pašvaldības iedzīvotāju uzklausišanas, tas ir neiespējami vai vismaz ļoti grūti izdarāms.

Labs saimnieks nekaisa graudus no lidmašīnas, cerot, ka tie iesēties pareizajās dobītēs, bet gan rūpīgi iesēj tos paredzētajā laukā. Arī pašvaldības pienākumi nebeidzas ar pašvaldības policijas izveidošanu. Pašvaldībai ir jāiedod policijai ceļa karte sabiedriskās kārtības jomā veicamajiem darbiem – vai tā būtu skolēnu drošība, žūpības apkarošana, zāles applaušanas uzraudzība vai kas cits pašvaldībā aktuāls un tās iedzīvotājiem nepieciešams.

Sadarbība ir ne mazāk būtiska arī tieši veicot pasākumus sabiedriskās kārtības nodrošināšanai pašvaldībā. Pašvaldības policijas, citu

pašvaldības kontrolējošo iestāžu, Valsts policijas resursu apvienošana un darba koordinēšana ir vēlama ne tikai lielu masu pasākumu norises laikā, bet nepieciešama arī ikdienas darbā.

Revīzijā, strādājot kopā ar pašvaldības policijas darbiniekiem, mēs saskatījām iespējas pilnveidot darba plānošanu, finanšu uzskaiti, kā arī rezultātu novērtēšanu un atspoguļošanu pašvaldības vadībai un iedzīvotājiem.

Pateicamies Smiltenes novada pašvaldības vadībai un darbiniekiem par sadarbību, sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju un paskaidrojumus! Tas ļāva mums iegūt vispusīgu priekšstatu par sabiedrisko kārtību Smiltenes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā un par jomu valstī kopumā.

Ar cieņu

departamenta direktors

Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	6
Motivācija	6
Galvenie secinājumi	7
Būtiskākie ieteikumi	8
Revīzijas ziņojuma struktūra	9
Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts	10
Kas valstī nodarbojas ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu?	10
Sabiedriskās kārtības nodrošināšana Pašvaldībā	14
<i>Pašvaldības raksturojums</i>	14
1. Vai Pašvaldības un Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir efektīva?	16
1.1. Par ko liecina sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības efektivitātes pašnovērtējums?	18
<i>Informētība par policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām</i>	19
<i>Uzticēšanās Pašvaldības policijai un apmierinātība ar tās darbu</i>	20
<i>Pašvaldības policijas darba un attieksmes pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām vērtējums</i>	22
<i>Sadarbība un atbalsts sabiedriskās kārtības un drošības garantēšanā</i>	23
1.2. Vai Pašvaldības policijas darbs tiek plānots un plānu izpilde tiek kontrolēta?	24
<i>Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un rezultatīvo rādītāju noteikšana</i>	26
<i>Pašvaldības policijas spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai</i>	27
<i>Pašvaldības policijas uzdevumu izpilde Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā</i>	28
<i>Pašvaldības policijas darbības rezultāti un panāktie uzlabojumi sabiedriskās kārtības nodrošināšanā</i>	29
2. Vai Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst normatīvo aktu prasībām?	30

Vai Pašvaldības policija nodrošina visu likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpildi?	30
<i>Saistošo noteikumu ievērošanas kontrole</i>	31
<i>Personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšana</i>	33
Pašvaldības viedoklis	35
Revīzijas raksturojums	36
Revīzijas mērķis	36
Juridiskais pamatojums	36
Revidentu un revidējamās vienības atbildība	36
Revīzijas apjoms	36
Revīzijas kritēriji	38
Revīzijas metodes	39
1. pielikums. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku aptaujas rezultātu apkopojums.	40
2. pielikums. Izsaukumu/notikumu reģistrācijas žurnālā 2015.–2016. gadā reģistrētie izsaukumi tūlītēju draudu novēršanai, kuriem ir pārsniegts policijas ierašanās laiks.	46
Atsauces	47

Kopsavilkums

Motivācija

Sabiedrībā aizvien aktuālāki kļūst jautājumi, kas skar valsts un pašvaldības kompetenci sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tāpēc ir būtiski saprast, kāda loma sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir atvēlēta vietējo pašvaldību institūcijām un kā tās iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Šobrīd spēkā esošais normatīvais regulējums paredz iespēju pašvaldībām, iesaistoties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, izveidot savas pašvaldības policijas, kas vairākās pašvaldībās arī ir izveidotas.

Policijas darbība mūsdienu sabiedrībā tiek vērtēta atbilstoši tam, cik efektīvi tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība.

Tomēr vide, kurā darbojas pašvaldības policija, bieži mainās. Izmaiņas notiek ne tikai sabiedrībā vai policijas spējā nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošību, bet arī attiecībā uz risināmajām problēmām un policijas lomu sabiedrībā, kurai būtu jābalstās uz policijas un sabiedrības savstarpēju sadarbību.

Valsts kontroles ieskatā pašvaldībām, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā un pieņemot lēmumus par institūciju izveidošanu, kurām tiks uzticēti sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas uzdevumi, ir svarīgi noskaidrot gan sabiedrības intereses un viedokli, gan arī apzināt un novērtēt objektīvo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, lai izstrādātu rīcības plānus identificēto risku un problēmu risināšanai.

Valsts kontrole pašvaldībās ir veikusi vairākas revīzijas, kurās tika pārbaudīta pašvaldību vairāku autonomo funkciju izpilde un darbību atbilstība normatīvo aktu prasībām. Revīziju rezultāti norāda, ka pašvaldībās vēl arvien tiek identificētas vairākas sistēmiskas problēmas, kas ir jārisina, lai pašvaldības ar finanšu līdzekļiem rīkotos gan likumīgi, gan lietderīgi.

Pašvaldībās bieži vien trūkst skaidra redzējuma par pašvaldības attīstību un funkciju izpildīšanas iespējām. Pašvaldības savus risināmos jautājumus neiekļauj atbilstošos plānošanas dokumentos, lai tie būtu praktiski izmantojami kā vadības instrumenti noteikto uzdevumu izpildei un mērķu sasniegšanai.

Revīzija tika veikta, lai pievērstu pašvaldību lielāku uzmanību veicamajiem uzdevumiem, darbībām un pienākumiem, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā.

Revīzija ir veikta, lai pievērstu pašvaldības uzmanību veicamajiem uzdevumiem, darbībām un pienākumiem, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā.

Galvenie secinājumi

Smiltenes novada pašvaldības policija (turpmāk tekstā – Pašvaldības policija) revidējamā laika posmā, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā Smiltenes novada pašvaldības (turpmāk tekstā – Pašvaldība) administratīvajā teritorijā, kopumā ir nodrošinājusi likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpildi. Vienlaikus revīzijā konstatētais norāda uz iespējam Pašvaldībai uzlabot Pašvaldības policijas darbības efektivitāti.

Pašvaldības policijas darbības efektivitātes novērtēšanai būtisks priekšnoteikums ir pastāvošo problēmu identificēšana un risināšana – apzinot risināmās problēmas un to apmērus, kā arī nosakot to risināšanas prioritātes. Pašvaldība, neveicot minētās darbības, nevar nodrošināt mērķtiecīgu Pašvaldības policijas darbību.

Vērtējot Pašvaldības un Pašvaldības policijas darbības efektivitāti atbilstoši četriem revīzijā izvirzītajiem un ar Pašvaldību saskaņotajiem kritērijiem, secinām, ka Pašvaldības un Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā nav vērtējama kā efektīva, jo tikai viens kritērijs ir sasniegts, savukārt viens ir sasniegts daļēji, viens netika sasniegts, bet vienu nebija iespējams novērtēt.

Savukārt vērtējot, vai Pašvaldībā sabiedriskās kārtības nodrošināšanā tiek risinātas sabiedrības interesēm un objektīvajai situācijai atbilstošas problēmas, nebija konstatējama Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas un Valsts policijas atbildīgo darbinieku uzskaitīto vairāku problēmu, piemēram, jauniešu izraisītu problēmu, sadzīves (ģimenes) konfliktu, kopsakarība ar veiktajiem pasākumiem un darba rezultātiem, kā rezultātā minētās problēmas, iespējams, netiek mērķtiecīgi risinātas.

Pašvaldība nav radījusi priekšnoteikumus Pašvaldības policijas darbības efektivitātes vērtēšanai, jo Pašvaldības policija nav sagatavojusi darba plānus, kuros būtu noteikti konkrēti izpildāmie uzdevumi ar izpildes termiņiem, atbildīgās amatpersonas, sasniedzamie rezultāti un izmērāmi to sasniegšanas rādītāji, pēc kuriem varētu novērtēt uzdevumu izpildes rezultātus un resursu nepieciešamību.

Pašvaldības policijas prakse Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē – neuzskaitīt veikto pārbaužu skaitu – liedza iespēju objektīvi novērtēt to, vai tās darbības rezultātā administratīvo pārkāpumu skaits ir samazinājies.

Revīzijā, izskatot Pašvaldības policijai piešķirto līdzekļu izlietojuma pamatojuma dokumentus darbinieku atlīdzībai, tehniskajam nodrošinājumam, kā arī autotransporta izmantošanai un vērtējot izdevumu ekonomiskumu un atbilstību normatīvo aktu prasībām, būtiskas neatbilstības nav konstatētas.

Pašvaldība izveidotajai
Pašvaldības policijai
nenosaka darbības
rezultatīvos rādītājus un
nevērtē tās darbības
efektivitāti.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz likumības un lietderības revīzijā konstatēto un mūsu secinājumiem, aicinām Pašvaldību veikt pasākumus, lai novērstu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas organizēšanā konstatētos trūkumus.

Lai turpmāk veicinātu efektīvāku sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, Valsts kontrole iesaka Pašvaldībai veikt šādu darbību izpildi:

- ☉ veikt pasākumus, lai analizētu uzskaites reģistros uzkrātos datus, kas dotu iespējas identificēt un novērtēt sabiedriskās kārtības un drošības problēmas, to ietekmējošos faktorus un noteikt Pašvaldības policijas darbības mērķus, uzdevumus un to izpildes rādītājus;
- ☉ izvērtēt sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistītās Pašvaldības policijas darbības rezultātus un faktorus, kas var veicināt vai kavēt uzdevumu izpildi atbilstoši sabiedrības vajadzībām Pašvaldības administratīvajā teritorijā;
- ☉ izstrādāt darba plānus Pašvaldības policijā, kuros būtu noteikti konkrēti izpildāmie uzdevumi, izmērāmi sasniegtie rezultātīvie rādītāji atbilstoši attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī ieviest kontroles procedūras sistemātiskai rezultātu izpildes novērtēšanai;
- ☉ pilnveidot Pašvaldības policijas izsaukumu/notikumu reģistrēšanas sistēmu, lai nodrošinātu izsaukumu/notikumu rezultātā veikto darbību izpildes rezultātu kontroles iespējas;
- ☉ pilnveidot saistošo noteikumu izpildes kontrolē iesaistīto institūciju atskaišu saturu, nosakot kritērijus, pēc kuriem tiks vērtēts saistošo noteikumu ievērošanas progress;
- ☉ sadarbībā ar Pašvaldības policiju veikt darbības aizsargājamo personu informēšanas par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību paaugstināšanai.

Lai novērstu revīzijā
konstatētos trūkumus un
neatbilstības, Pašvaldībai:

jāizveido sistēma problēmu
identificēšanai un
novērtēšanai

jāizstrādā darbības plāns

jānosaka sasniegtie
rezultātīvie rādītāji

regulāri jāizvērtē sasniegtie
rezultāti

Revīzijas ziņojuma struktūra

Informācija revīzijas ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ☑ informācija par sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu valstī;
- ☑ īss Pašvaldības raksturojums un informācija par to, kā tiek reglamentēta sabiedriskās kārtības nodrošināšana Pašvaldībā;
- ☑ revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi, sadalot tos divās nodaļās; katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, būtiskākie secinājumi, kas turpmākajā nodaļā pamatoti ar revīzijas konstatējumiem;
- ☑ Pašvaldības sniegtais viedoklis par veikto revīziju;
- ☑ revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes.

Revīzijas ziņojuma pirmajā nodaļā ir sniegta informācija par sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju pašnovērtējumu, kā arī vērtēts, vai Pašvaldība ir identificējusi risināmās problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, un kā tiek plānots Pašvaldības policijas darbs un izvērtēti darba rezultāti.

Revīzijas ziņojuma otrajā nodaļā ir vērtēta Pašvaldības policijas darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām – vai tiek nodrošināta visu likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde.

Kopsavilkums

Sabiedriskās kārtības
nodrošināšanas jomas
apraksts

Secinājums

Pamatojums

Ieteikums

Pašvaldības viedoklis

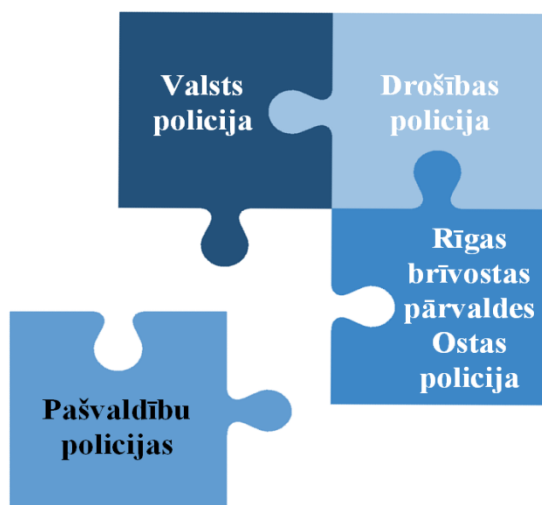

Revīzijas raksturojums

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts

Kas valstī nodarbojas ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu?

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā valstī ir iesaistīta galvenokārt Valsts policija, Drošības policija, Rīgas brīvostas pārvaldes Ostas policija un pašvaldību izveidotās policijas (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā
iesaistītās institūcijas.

Valsts policijas un pašvaldību policijas iesaistītie cilvēku resursi sabiedriskās kārtības nodrošināšanā 2016. gada decembrī valstī kopumā bija 5981 policijas darbinieks, tajā skaitā pašvaldību policijas institūcijās 2128 darbinieki¹ un Valsts policijā 3853 darbinieki².

Saskaņā ar Nacionālās drošības likumu³ pašvaldībām ir jānodrošina sabiedriskā kārtība savā administratīvajā teritorijā, tāpēc atbilstoši likumā⁴ noteiktajam viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir sabiedriskās kārtības nodrošināšana, žūpības un netiklības apkarošana.

Minētās funkcijas īstenošanai pašvaldība atbilstoši likumam “Par policiju” ir tiesīga veidot pašvaldības policiju⁵, kuras pienākumos ietilpst:

- ☉ likumpārkāpumu profilakse;
- ☉ par administratīvajiem pārkāpumiem aizturētu un arestētu personu apsargāšana un konvojēšana;
- ☉ kontrole pār to, kā tiek izpildīti pašvaldību apstiprinātie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, kā arī naudas sodu uzlikšana par šo noteikumu pārkāpšanu un to piedzīšana;

Pašvaldības policijas pienākumi:

likumpārkāpumu profilakse

aizturētu un arestētu personu
apsargāšana un konvojēšana

pašvaldības saistošo
noteikumu izpildes kontrole

Valsts policijas un Drošības
policijas atbalstīšana

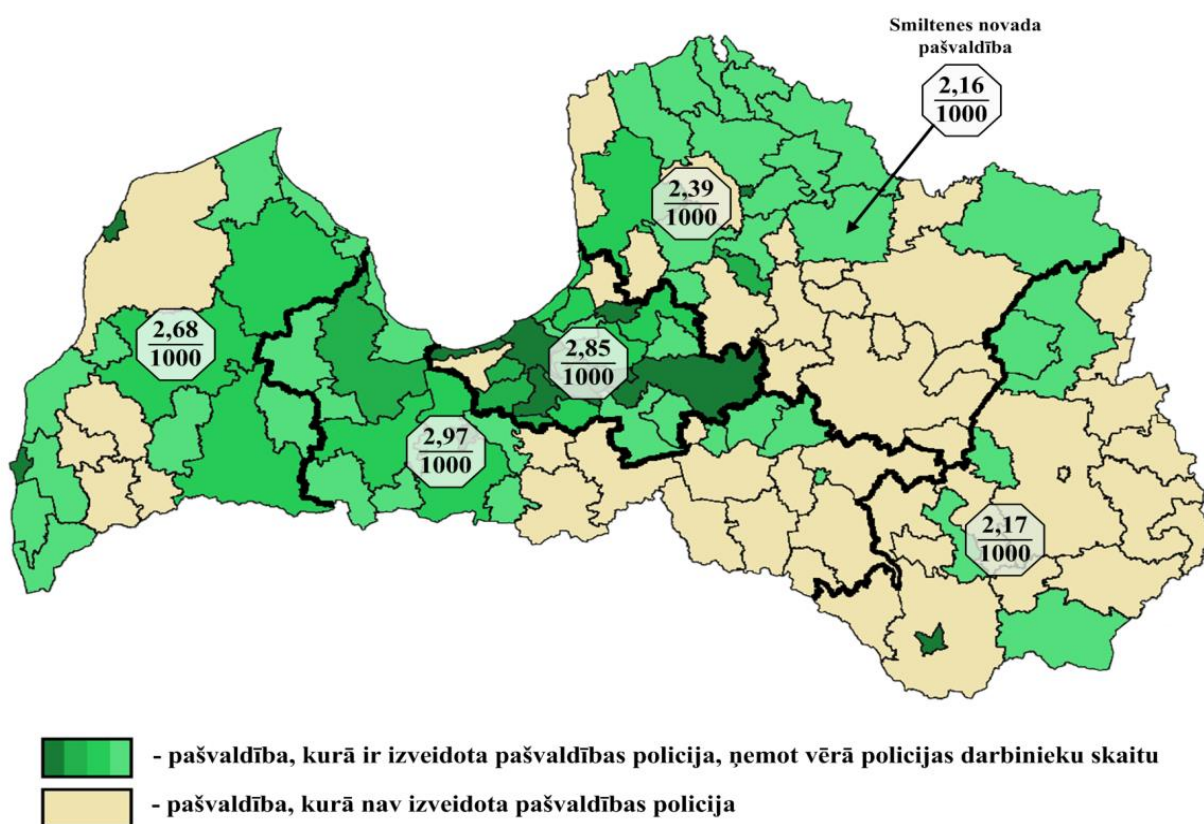

tūlītēju draudu novēršana

- ☉ Valsts policijas un Drošības policijas atbalstīšana sabiedrības drošības garantēšanā un noziedzības apkarošanā;
- ☉ tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, līdz tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Minētos pienākumus pašvaldība Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt arī citai pašvaldībai⁶.

Revidējamā laika posmā pašvaldības policiju bija izveidojušas astoņas republikas pilsētu un 64 novadu pašvaldības. Informācija par republikas pilsētām un novadiem, kuros ir un kuros nav izveidota pašvaldības policija, pēc ģeogrāfiskā izvietojuma ir redzama 2. attēlā.

2. attēls. Pašvaldības, kurās ir un kurās nav izveidota pašvaldības policija, un kopējais policijas darbinieku skaits uz 1000 iedzīvotājiem Latvijas reģionos 2016. gada decembrī.

Kopējie sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā Valsts un pašvaldību policijā iesaistītie cilvēku resursi Latvijas reģionos uz 1000 iedzīvotājiem ir no 2,17 darbiniekiem Latgales reģionā līdz 2,97 darbiniekiem Zemgales reģionā (skatīt 2. attēlu).

No revīzijas apjomā iekļautajām 15 pašvaldībām – astoņas pašvaldības (Ventspils pilsēta, Baldones, Cēsu, Krāslavas, Ķekavas, Pārgaujas, Pāvilostas un Smiltene novads) ir izveidojušas pašvaldības policiju, četras pašvaldības (Rēzeknes pilsēta un Amatas, Dagdas un Līvānu novads) nav izveidojušas pašvaldības policiju un trīs

pašvaldības (Apes, Ikšķiles un Inčukalna novads) pašvaldības policijas pienākumu veikšanu ir deleģējušas citai pašvaldībai.

Viens no sabiedrisko kārtību un drošību raksturojošiem rādītājiem valstī ir noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem, kas 2016. gadā atbilstoši Centrālajā statistikas pārvaldē pieejamajiem datiem⁷ pašvaldībās bija no 6,63 nodarījumiem Vārkavas novadā līdz 41,89 nodarījumiem Dundagas novadā.

Revīzijas apjomā iekļauto pašvaldību sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie resursi un statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem ir sniegti 1. tabulā.

1. tabula

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistītie finanšu un cilvēku resursi un statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem pašvaldībās 2016. gadā.

Nr. p.k.	Pašvaldības nosaukums	Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Izdevumi pašvaldības policijai (euro)	Izdevumi vidēji uz vienu iedzīvotāju (euro)	Pašvaldības policijas darbinieku skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Vieta valstī*
1	2	3	4	5=4/3	6	7	8=7/3	9
1.	Ikšķiles novads	9369	174 829	18,66	13	85	9,07	9
2.	Baldones novads	5416	145 200	26,81	10	50	9,23	12
3.	Pāvilostas novads	2658	36 019	13,55	4	29	10,91	21
4.	Dagdas novads	7460	0	0	0	93	12,47	33
5.	Apes novads	3528	18 984	5,38	9**	47	13,32	38
6.	Ķekavas novads	22 745	577 397	25,39	35	307	13,5	40
7.	Inčukalna novads	7679	146 051	19,02	11	106	13,8	43
8.	Līvānu novads	11 473	0	0	0	161	14,03	46
9.	Pārgaujas novads	3815	25 411	6,66	1	60	15,73	60
10.	Smiltenes novads	12 472	164 802	13,21	9	216	17,32	67
11.	Amatas novads	5337	0	0	0	100	18,74	77
12.	Ventspils pilsēta	35 903	1 463 700	40,77	75	797	22,2	96
13.	Rēzeknes pilsēta	28 692	0	0	0	737	25,69	104
14.	Cēsu novads	16 830	253 960	15,09	16	440	26,14	105
15.	Krāslavas novads	15 436	92 943	6,02	6	468	30,32	110

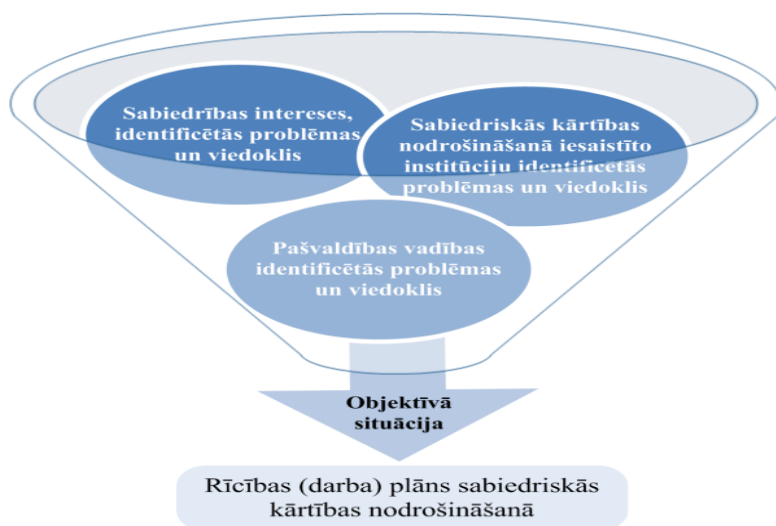
* Pašvaldības vieta valstī, vērtējot noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem.

** Smiltenes novada pašvaldības policijas darbinieku skaits.

Tā kā pašvaldība, veicot savas likumā noteiktās funkcijas un pienākumus, rīkojas ar nodokļu maksātāju budžetā samaksāto naudu, tad iedzīvotājiem ir svarīgi, lai pašvaldība ar tās rīcībā esošo mantu un finanšu līdzekļiem rīkotos likumīgi un ekonomiski.

No likuma “Par pašvaldībām” izriet, ka pašvaldībai, nodrošinot likumos noteikto funkciju izpildi, ir jāievēro valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses⁸.

Revidentu ieskatā pašvaldībai, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā, ir svarīgi noskaidrot gan sabiedrības intereses un viedokli, gan arī apzināt un novērtēt objektīvo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, lai izstrādātu rīcības plānu identificēto risku un problēmu risināšanai (skatīt 3. attēlu).

3. attēls. Problēmu identificēšana un objektīvās situācijas novērtēšana sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšana Pašvaldībā

Pašvaldības raksturojums

Pašvaldība atrodas Vidzemes plānošanas reģionā 132 km attālumā no Rīgas un robežojas ar Strenču, Valkas, Apes, Gulbenes, Raunas un Beverīnas novadu.

Pašvaldību veido Smiltenes pilsēta un astoņi apkārtējie pagasti – Smiltenes, Blomes, Brantu, Launkalnes, Variņu, Palsmanes, Grundzāles un Bilskas pagasts. Novada kopējā platība ir 946,1 km².

Pašvaldību šķērso galvenās nozīmes autoceļš A2 Rīga–Veclaicene–Pleskava (Krievija).

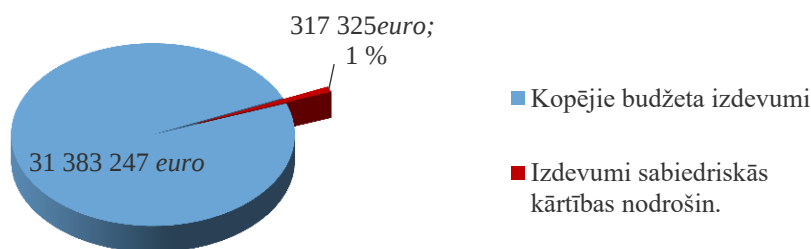
Atbilstoši Centrālajā statistikas pārvaldē pieejamajiem datiem⁹ Pašvaldībā 2016. gada beigās bija 12 472 iedzīvotāji, kas ir 0,63 % no kopējā iedzīvotāju skaita Latvijā (1 968 957 iedzīvotāji).

Pašvaldības teritorijas attīstības indekss 2016. gadā bija 0,131, kas Pašvaldību ierindo 28. vietā starp 110 Latvijas novadu pašvaldībām¹⁰. Attīstības teritorijas indekss ir svarīgāko teritoriju (pašvaldību) attīstību raksturojošo statistikas pamatrādītāju standartizēto vērtību summa, un to izmanto, lai uzraudzītu un novērtētu reģionālo attīstību, valstī īstenoto politiku, tajā skaitā, sniedzot atbalstu atbildīgajām institūcijām attīstības plānošanas dokumentu, tiesību aktu, valsts, ES un ārvalstu finanšu atbalsta pasākumu izstrādāšanā¹¹.

Kopējais izdevumu apjoms, ko Pašvaldība izlietoja sabiedriskās kārtības nodrošināšanai revidējamā laika posmā, bija 317 325 *euro*, kas ir 1 % no Pašvaldības kopējiem budžeta izdevumiem¹² (skatīt 4. attēlu).

Kur atrodas Smiltenes
novada pašvaldība?

4. attēls. Pašvaldības izdevumu apjoms sabiedriskās kārtības nodrošināšanai kopējos budžeta izdevumos.

Smiltenes novadā ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu atbilstoši likumā “Par policiju” noteiktajai kompetencei nodarbojas Valsts policija un Pašvaldības policija, kuras sastāvā ir policijas priekšnieks un astoņi policijas darbinieki.

Pašvaldības policiju vada tās priekšnieks, kurš atbilstoši nolikumā¹³ noteiktajam ir pakļauts Smiltenes novada domes (turpmāk tekstā – Dome) izpilddirektoram.

Pašvaldības policijas darbību un uzdevumus, kā arī tiesības un atbildību reglamentē Domes apstiprināts nolikums¹⁴.

1. Vai Pašvaldības un Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir efektīva?

Pašvaldības veiktās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā revidējamā laika posmā nav vērtējamās kā mērķtiecīgas – uz konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem vērstas –, jo:

- ✓ Pašvaldībā vadības līmenī nav identificētas risināmās problēmas sabiedriskās kārtības jomā;
- ✓ Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos un publiskajos gada pārskatos nav norādīti konkrēti Pašvaldības policijai veicamie uzdevumi, izpildes termiņi, sasniedzamie rezultāti un to sasniegšanas novērtēšanas rādītāji, kas būtu saistīti ar problēmu risināšanu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā.
- ✓ Pašvaldības policija nav izstrādājusi darba plānus, kuros būtu konkrēti katram gadam aktuāli uzdevumi, kas jāveic sabiedriskās kārtības jomā.

Pašvaldības un Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā nav vērtējama kā efektīva, jo, vērtējot Pašvaldības un Pašvaldības policijas darbības efektivitāti atbilstoši četriem revīzijā izvirzītajiem un ar Pašvaldību saskaņotajiem kritērijiem, tikai viens kritērijs ir sasniegts, savukārt viens sasniegts tikai daļēji, viens netika sasniegts, bet vienu nebija iespējams novērtēt:

- ✓ vērtējot Pašvaldības policijas faktisko darbību atbilstību Pašvaldībā risināmajām problēmām, nebija konstatējama tādu Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas atbildīgo darbinieku uzskaitīto problēmu kā jauniešu radītās problēmas, risināšanas kopsakarība ar veiktajiem pasākumiem un darba rezultātiem, kā rezultātā minētās problēmas, iespējams, netiek mērķtiecīgi risinātas;

- ✓ tā kā Pašvaldības policijā nebija informācijas par veikto pārbaužu skaitu un biežumu Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas uzraudzībā, administratīvo pārkāpumu skaits nav vērtējams kā Pašvaldības policijas darbības efektivitātes rādītājs.

Valsts pārvaldes principi un citi Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumi ir attiecināmi arī uz iestādēm, kuras nav padotas Ministru kabinetam¹⁵.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes principiem pašvaldības kā valsts pārvaldes institūcijas darbs ir jāorganizē pēc iespējas efektīvi un tās institucionālā sistēma ir pastāvīgi jāpārbauda un, ja nepieciešams, jāpārveido, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju, kā arī apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpakalpojuma izmantošanu¹⁶.

Starptautisko Augstāko revīzijas iestāžu (angļu valodā *The International Standards of Supreme Audit Institutions* – ISSAI) standartā ISSAI 300¹⁷, kas nosaka lietderības revīziju veikšanas pamatprincipus, efektivitātes princips nozīmē to, ka ir jāizpilda izvirzītie mērķi un jāsasniedz plānotie rezultāti.

Arī tiesību zinātnieku atziņās¹⁸ par Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritērijiem ir teikts, ka efektivitāte norāda uz to, cik labi ir izpildīts uzdevums. Lai noteiktu efektivitātes līmeni, ir jāidentificē sasniegjamais mērķis un jāvērtē uzdevuma izpilde saistībā ar to.

Pētījumā¹⁹ par Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritērijiem ir norādīts:

- ⊙ policijas darbībā ir svarīgi noteikt pašus ietekmīgākos faktorus, kuri var dot būtisku ietekmi uz gala rezultātu. Šiem faktoriem ir jābūt pareizi uzrakstītiem, labi pārbaudītiem, rūpīgi kontrolētiem un precīzi izmērāmiem;
- ⊙ ļoti svarīgi ir izvērtēt un ņemt vērā visus iedzīvotāju nedrošības sajūtu radošos faktorus.

Vērtējot darba efektivitāti, ir jāņem vērā:

- ⊙ uzdevumi, kurus jārisina, un šo uzdevumu nozīmīgums;
- ⊙ šķēršļi, kurus jāpārvar mērķa sasniegšanai;
- ⊙ sasniegtais un sasniegjamais rezultāts²⁰.

Revīzijas laikā ar Pašvaldību tika saskaņoti kritēriji Pašvaldības policijas darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā efektivitātes izvērtēšanai:

- ⊙ vai Pašvaldības faktiskās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst sabiedrības vajadzībām (identificētajām risināmajām problēmām);

- ☉ vai Pašvaldības policija likumā “Par policiju” noteikto pašvaldības policijas uzdevumu izpildei izstrādā darba plānus un tie tiek izpildīti;
- ☉ vai sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie resursi ir pietiekami un spēj savlaicīgi reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai;
- ☉ vai Pašvaldības policijas darbības rezultātā ir samazinājies administratīvo pārkāpumu skaits, tajā skaitā samazinājies saistošo noteikumu neievērošanas gadījumu skaits.

Ņemot vērā to, ka revīzijas laikā netika veikta novada iedzīvotāju aptauja, efektivitātes izvērtējumam kritērijā par Pašvaldības faktisko darbību sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilstību sabiedrības vajadzībām revīzijas ziņojuma 1.1. apakšnodaļā ir apkopots Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas darbinieku darbības pašnovērtējums un Valsts policijas pārstāvja viedoklis, kas iegūts revidentu veiktajā aptaujā (skatīt 1. pielikumu).

Pašvaldības policijas darbības efektivitātes izvērtējums pēc pārējiem trim saskaņotajiem kritērijiem ir sniegts revīzijas ziņojuma 1.2. apakšnodaļā.

1.1. Par ko liecina sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības efektivitātes pašnovērtējums?

Revīzijas laikā iegūtais Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas darbinieku pašnovērtējums un Valsts policijas pārstāvja viedoklis norāda uz nepieciešamību pilnveidot sabiedriskās kārtības un drošības jomā veicamās aktivitātes, jo:

- ✓ iedzīvotāju, Pašvaldības vadības un Valsts policijas informētības līmeņa par Pašvaldības policijas darbu vērtējums (skatīt 1. pielikuma 1. punktu) norāda uz papildu iespējām un pasākumiem informētības līmeņa celšanā, piemēram, veicot papildus informatīvus un izglītojošus pasākumus;
 - ✓ Pašvaldības policijas sagatavotajos pārskatos atklātā informācija ierobežo iespējas novērtēt un salīdzināt Pašvaldības policijas ieguldījumu Pašvaldības administratīvajā teritorijā nozīmīgāko problēmu risināšanā;
-

- ✓ sabiedrības vajadzībām atbilstošu Pašvaldības policijas darbu kavē tas, ka netiek pietiekami analizēta reģistrētā un cita uzkrātā informācija par sabiedriskās kārtības un drošības situāciju Pašvaldībā, lai identificētu un novērtētu sabiedriskās kārtības un drošības problēmas un to ietekmējošos faktorus.

No likuma “Par pašvaldībām” izriet, ka Pašvaldībai, nodrošinot likumos noteikto funkciju izpildi, ir jāievēro valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses²¹.

Iedzīvotāju apmierinātības pētījumi ir viens no veidiem, kā noskaidrot, vai tiek ievērotas attiecīgās teritorijas iedzīvotāju intereses, tajā skaitā sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

Revīzijā tika izskatīti Pašvaldības ikgadējo aptauju rezultāti²² par 2015. un 2016. gadu, kā arī, aptaujājot četrus Pašvaldības vadības pārstāvjus, trīs Pašvaldības policijas darbiniekus un vienu Valsts policijas darbinieku, kas veic savus uzdevumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā, tika iegūts sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku pašnovērtējums.

Aptaujās ir iegūti un analizēti dati par:

- ☉ informētību par Pašvaldības policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām;
- ☉ apmierinātību ar Pašvaldības policijas darbu un uzticēšanos tai;
- ☉ uzskatiem par Pašvaldības policijas darbu un attieksmi pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām;
- ☉ sadarbību un atbalstu sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

Informētība par policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām

Revidentu veiktajā aptaujā noskaidrots (skatīt 1. pielikuma 1. punktu), ka Pašvaldības vadība un Pašvaldības policijas darbinieki uzskata, ka iedzīvotāji ir drīzāk informēti par Pašvaldības policijas darbu.

Savukārt Valsts policijas darbinieks uzskata, ka Valsts policija ir drīzāk neinformēta par Pašvaldības policijas darbu, aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām un papildus vēlētos saņemt informāciju par paveikto sakarā ar saņemtajiem materiāliem, notikumiem, par Pašvaldības policijas darbu profilaktiskajos pasākumos.

Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas darbinieku viedokļu apkopojums par iedzīvotāju, Pašvaldības vadības un Valsts policijas informētību par Pašvaldības policijas darbu ir sniegts 5. attēlā.

Iedzīvotāju informētība par Pašvaldības policijas darbu:		Pašvaldības vadības un Valsts policijas informētība par Pašvaldības policijas darbu:	
Pašvaldības vadība	“Drīzāk ir informēti” 	Pašvaldības vadība	“Drīzāk ir informēti”
Pašvaldības policija	“Drīzāk ir informēti” 	Valsts policija	“Drīzāk nav informēta”
Valsts policija	“Drīzāk ir informēti” 		

5. attēls. Viedokļi par iedzīvotāju, Pašvaldības vadības un Valsts policijas informētību par Pašvaldības policijas darbu.

Saskaņā ar Pašvaldības iedzīvotāju aptaujas rezultātiem²³ par 2016. gadu 12 % iedzīvotāju no Pašvaldības vēlētos saņemt vairāk informācijas par sabiedriskās kārtības aktualitātēm.

Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas darbinieku viedokļu apkopojums par piemērotākajiem informācijas sniegšanas līdzekļiem ir sniegts 6. attēlā.

Piemērotākie informācijas sniegšanas veidi:			
 Plašsaziņas līdzekļi	 Informācijas sniegšana personīgi no policijas darbiniekiem	 Policijas rīkotie informatīvie pasākumi	 Informatīvi materiāli (bukleti)

6. attēls. Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas viedokļi par piemērotākajiem informācijas sniegšanas veidiem.

Uzticēšanās Pašvaldības policijai un apmierinātība ar tās darbu

Informēšanai par policijas darbu vietējā līmenī ir tieša saistība ar sabiedrības uzticēšanās pieaugumu policijas darbam²⁴.

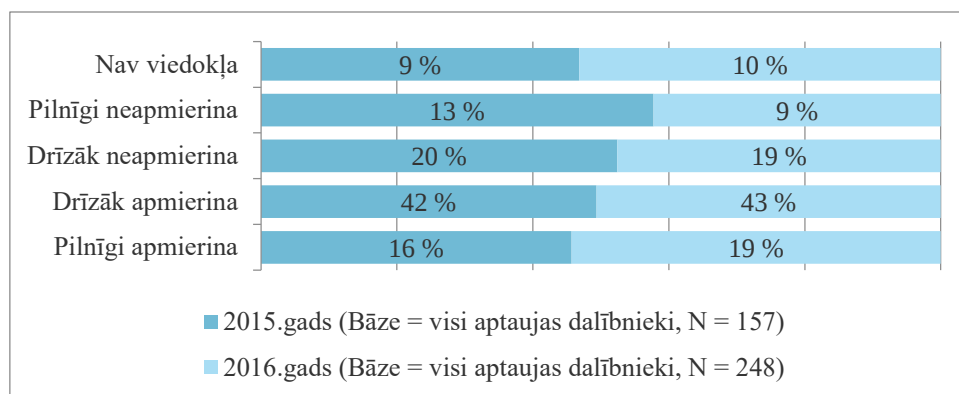
Tāpat pēc analoģijas informēšanai par policijas darbu vietējā līmenī ir tieša saistība arī ar sabiedrības apmierinātības un vēlmes līdzdarboties pieaugumu.

Revidentu ieskatā iedzīvotāju uzticēšanās, apmierinātība un vēlme līdzdarboties ir cieši saistīta ar iedzīvotāju informētības līmeņa celšanu un, paaugstinoties informētībai, var paaugstināties arī iedzīvotāju uzticēšanās, apmierinātība un vēlme sniegt atbalstu Pašvaldības policijai.

Ievērojot iepriekš minētās kopsakarības un revidentu veiktajā aptaujā sniegto vērtējumu par iedzīvotāju uzticēšanos Pašvaldības policijai un apmierinātību ar tās darbu (skatīt 1. pielikuma 2. punktu), ko papildina arī Pašvaldības veikto aptauju rezultāti, Pašvaldības policijai ir

iespējas paaugstināt iedzīvotāju informētības rādītājus un līdz ar to uzlabot arī sabiedrības uzticēšanos.

Saskaņā ar Pašvaldības veikto aptauju rezultātiem²⁵ (skatīt 7. attēlu) ar Pašvaldības policijas darbu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā kopumā ir apmierināti 58 % iedzīvotāju 2015. gadā un 62 % iedzīvotāju 2016. gadā, bet neapmierināti ir attiecīgi 33 % iedzīvotāju 2015. un 28 % iedzīvotāju 2016. gadā.

7. attēls. Iedzīvotāju viedoklis par sabiedriskās kārtības nodrošināšanu.

Smiltenes novada pašvaldības iedzīvotāju aptaujas dati 2015. un 2016. gadā.

Pašvaldības vadības ieskatā (skatīt 1. pielikuma 2. punktu) nepieciešams pārskatīt profilaktisko pasākumu apjoma atbilstību Pašvaldības vajadzībām.

Vērtējot Pašvaldības policijas darba rezultātus, būtu jāņem vērā iedzīvotāju informētības līmenis par Pašvaldības policijas darbu, pieredze saskarsmē ar Pašvaldības policiju, kā arī spēja atpazīt un atšķirt Pašvaldības policijas darbinieku no Valsts policijas darbinieka. Šādi jautājumi Pašvaldības organizētajā iedzīvotāju aptaujā respondentiem netika uzdoti.

Revīzijā veiktās aptaujas rezultātā iegūtais Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas darbinieku viedokļu apkopojums par uzticēšanos Pašvaldības policijai un tās darba novērtējums ir sniegts 8. attēlā.

Iedzīvotāju uzticēšanās Pašvaldības policijai:		Pašvaldības policijas darba novērtējums:	
Pašvaldības vadības viedoklis	“Drīzāk uzticas” 	Pašvaldības vadības vērtējums	“Pozitīvs”
Pašvaldības policijas viedoklis	“Drīzāk uzticas” 	Pašvaldības policijas vērtējums	“Pozitīvs”
Valsts policijas viedoklis	“Drīzāk uzticas” 	Valsts policijas vērtējums	“Drīzāk pozitīvs”

8. attēls. Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas viedoklis par uzticēšanos Pašvaldības policijai.

Pašvaldības policijas darba un attieksmes pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām vērtējums

Revīzijas laikā Pašvaldībai tika lūgts sniegt informāciju par identificētajām un apkopotajām problēmām, kas Pašvaldības administratīvajā teritorijā ir risināmas sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

Saskaņā ar Pašvaldības sniegto informāciju²⁶ Pašvaldība līdz šim nav identificējusi un dokumentāri apkopojusi risināmās problēmas sabiedriskās kārtības un drošības jomā. Šīs problēmas, kā arī iestāžu rīcības (darba) plāni, to iespējamie risinājumi tiek aktualizēti Domes administrācijas un Pašvaldības struktūrvienību, tajā skaitā arī Pašvaldības policijas, vadītāju ikmēneša sanāksmēs.

Revīzijā noskaidrots, ka Pašvaldības policijā tiek lietota SIA “ZZ Dats” izstrādātā lietojumprogramma “Administratīvo pārkāpumu uzskaites sistēma” (turpmāk tekstā – “APUS”) kurā tiek reģistrēta informācija par iesniegumiem, likumpārkāpumiem un notikumiem, kuri apdraud personu vai sabiedrības drošību, un par tajos iesaistītajām personām. Minētā sistēma tiek lietota arī atskaišu un pārskatu sagatavošanai.

Pašvaldības policijā netiek sistēmiski analizēta reģistrētā un cita informācija par sabiedriskās kārtības situāciju Pašvaldībā, lai identificētu un novērtētu sabiedriskās kārtības jomā risināmās problēmas un to ietekmējošos faktoros. Šāda informācijas analīze sekmētu pēc iespējas sabiedrības vajadzībām atbilstošāku Pašvaldības policijas turpmāko darbību plānošanu.

Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas darbinieku vērtējumā nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas ir saistītas ar jauniešu aktivitātēm un izraisītām problēmām, ceļu satiksmes drošību, klaiņojošiem dzīvniekiem, huligānismu, saistošo noteikumu neievērošanu un cilvēku savstarpējiem konfliktiem (skatīt 1. pielikuma 1. attēlu).

Pašvaldības policija apkopo (reģistrē) pašu konstatēto vai citu personu (lielākoties iedzīvotāju) paziņoto informāciju par likumpārkāpumiem un notikumiem, kuri apdraud personu vai sabiedrības drošību, kā arī savas darbības rezultātus, piemēram, cik reizes reģistrēti gājēju vai nepilngadīgo pārkāpumi, ģimenes konflikti, cik reizes sniegta palīdzība citām iestādēm vai personām, cik reizes noformēti administratīvo pārkāpumu protokoli.

Saskaņā ar Pašvaldības policijas sniegto informāciju 2016. gadā tā reģistrējusi 1619 notikumus un darbības, piemēram:

- ☉ 199 notikumus par alkoholisko dzērienu lietošanu;
- ☉ 133 gadījumus par personas nogādāšanu uz dzīvesvietu;
- ☉ 110 notikumus par ceļu satiksmes pārkāpumiem;
- ☉ 113 notikumus par personu gulēšanu publiskās vietās;
- ☉ 87 notikumus par klaiņojošiem dzīvniekiem;

Netiek analizēta informācija par sabiedriskās kārtības situāciju, lai identificētu problēmas un plānotu Pašvaldības policijas darbību.

- ☉ 75 notikumus par huligāniskām darbībām/konfliktiem;
- ☉ 63 notikumus par ģimenes/kaimiņu konfliktiem;
- ☉ 49 notikumus par nepilngadīgo pārkāpumiem;
- ☉ 38 notikumus par smēķēšanas ierobežojumu pārkāpšanu;
- ☉ 38 gadījumus par personu nogādāšanu uz atskurbtuvi;
- ☉ astoņus gadījumus par novadītiem informatīviem drošības pasākumiem skolās.

Saskaņā ar Pašvaldības policijas apkopoto statistiku 2016. gadā noformēti 303 administratīvā pārkāpuma protokoli, piemēram:

- ☉ 148 – par pārkāpumiem, kas saistīti ar alkoholisko dzērienu lietošanu (20 – protokoli nepilngadīgām personām);
- ☉ 43 – par smēķēšanas ierobežojumu neievērošanu;
- ☉ 42 – par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu;
- ☉ 53 – par dažādu Pašvaldības saistošajos noteikumos²⁷ noteikto prasību neievērošanu;
- ☉ astoņi – par dzīvnieku turēšanas un labturības prasību neievērošanu.

Pašvaldības policijas administratīvā darba statistika kopumā sakrīt ar aptaujāto respondentu viedokli par nozīmīgākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām Pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Pašvaldības policijas apkopotā statistika liecina, ka tā visvairāk risinājusi ar alkoholisko dzērienu lietošanu (tajā skaitā, ja to izdarījušas nepilngadīgas personas) saistītas problēmas.

Tomēr Pašvaldības policijas apkopotā informācija nav sistematizēta tā, lai būtu iespējams salīdzināt policijas ieguldījumu dažādu problēmu risināšanā. Piemēram, no apkopotās informācijas nav izsekojams, kādas problēmas ir risinātas (un vai to starpā ir arī jauniešu problēmas), izsakot personām mutvārdu aizrādījumus, tādējādi atbrīvojot tās no administratīvās atbildības.

Sadarbība un atbalsts sabiedriskās kārtības un drošības garantēšanā

Pašvaldības vadība un Pašvaldības policijas darbinieki drīzāk kā pozitīvu novērtē Pašvaldības policijas un Valsts policijas sadarbību. Savukārt Valsts policijas darbinieks abu institūciju sadarbību vērtēja kā apmierinošu sliktas komunikācijas dēļ (skatīt 1. pielikuma 4. punktu).

Pašvaldības policijas un Valsts policijas sadarbība pamatā izpaužas savstarpējā informācijas sniegšanā, kā arī kopīgos informatīvos pasākumos un patruļās, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā publiskos pasākumos un personu aizturēšanā.

Ieteikums

Lai pilnveidotu sabiedriskās kārtības nodrošināšanu Pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši objektīvajai situācijai, Pašvaldībai:

- ☉ izvērtēt Pašvaldības policijas darbības rezultātus un faktorus, kas veicina vai kavē izpildīt sabiedriskās kārtības un drošības uzdevumus;
- ☉ sadarbībā ar Pašvaldības policiju veikt pasākumus, lai tiktu analizēti uzskaites reģistros uzkrātie dati, kas dotu iespējas identificēt un novērtēt sabiedriskās kārtības un drošības problēmas, to ietekmējošos faktorus un noteikt Pašvaldības policijas darbības mērķus, uzdevumus un to izpildes rādītājus.

1.2. Vai Pašvaldības policijas darbs tiek plānots un plānu izpilde tiek kontrolēta?

Pašvaldība kā novada attīstības stratēģijas vadošā institūcija revidējamā laika posmā nav iesaistījies Pašvaldības policijas darba plānošanā, lai mērķtiecīgi risinātu novadā pastāvošās problēmas sabiedriskās kārtības un drošības jomā:

- ✓ Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos un publiskajos gada pārskatos nav norādīti konkrēti Pašvaldības policijai veicamie uzdevumi, izpildes termiņi, sasniedzamie rezultāti un to sasniegšanas novērtēšanas rādītāji, kas būtu saistīti ar problēmu risināšanu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā;
- ✓ Pašvaldības policijā netiek sagatavoti darba plāni ar noteiktiem konkrētiem izpildāmajiem uzdevumiem, izpildes termiņiem, sasniedzamajiem rezultātiem un izmērāmiem to sasniegšanas rādītājiem, pēc kuriem varētu novērtēt uzdevumu izpildes rezultātus.

Pašvaldības policijas spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai Pašvaldības administratīvajā teritorijā revidējamā laika posmā kopumā vērtējama kā efektīva, jo 96 % gadījumu uz izsaukumiem ir ieradusies savlaicīgi.

Pašvaldības policijā ir nepietiekama veiktā darba uzskaites kontrole saistībā ar deleģēšanas līgumos noteikto uzdevumu izpildi, jo:

- ✓ Pašvaldības policijas izsaukumu/notikumu reģistrā nav reģistrēti deviņi no 113 patrulēšanas reidiem Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā;
- ✓ nav ievērots deleģēto uzdevumu izpildes pieņemšanas – nodošanas akta saskaņošanas termiņi.

Revīzijas laikā nevarēja novērtēt izvirzīto kritēriju par Pašvaldības policijas darbības rezultātā panāktajiem uzlabojumiem Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē, jo nebija informācijas par veikto pārbaužu (apsekošanu) skaitu un biežumu.

Pašvaldībai kā valsts pārvaldes institūcijai savā darbībā pastāvīgi ir jāpārbauda un jāuzlabo sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāte²⁸.

Revidējamā laika posmā Pašvaldībai ar 2015. gada 1. septembri saskaņā ar deleģēšanas līgumu ir deleģēta²⁹ šādu galveno pašvaldības policijas pienākumu izpilde Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā:

- ⊙ likumpārkāpumu profilakse;
- ⊙ par administratīvajiem pārkāpumiem aizturētu un arestētu personu apsargāšana un konvojēšana;
- ⊙ kontrole pār to, kā tiek izpildīti pašvaldības saistošie noteikumi, par kuru neievērošanu paredzēta administratīvā atbildība, kā arī naudas sodu uzlikšana;
- ⊙ Valsts policijas un Drošības policijas atbalstīšana sabiedrības drošības garantēšanā un noziedzības apkarošanā;
- ⊙ tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, līdz tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Revīzijā noskaidrots³⁰, ka Pašvaldība revidējamā laika posmā nav veikusi Pašvaldības policijas darbības efektivitātes izvērtējumu.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un rezultatīvo rādītāju noteikšana

Revidējamā laika posmā Pašvaldībā bija spēkā attīstības programma³¹, kurā Pašvaldības policijai nav norādīti konkrēti veicamie uzdevumi, izpildes termiņi, sasniedzamie rezultāti un to sasniegšanas novērtēšanas rādītāji, kas būtu saistīti ar problēmu risināšanu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā.

Lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par Pašvaldības darbu kopumā, tajā skaitā sabiedriskās kārtības jomā, un sekmētu iedzīvotāju līdzdalību Smiltenes novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam īstenošanā, Pašvaldība veic ikgadēju iedzīvotāju aptauju.

Aptaujā iedzīvotāji ir aicināti novērtēt dzīves vides (izglītības, kultūras, sporta, sabiedriskās kārtības u.c.) kvalitāti pilsētā un pagastos.

Saskaņā ar 2016. gadā veiktās aptaujas rezultātiem³² iedzīvotāji ir norādījuši, ka nav apmierināti ar Pašvaldības policijas darbinieku attieksmi (komunikāciju) dažādu jautājumu risināšanā, piemēram, vienaldzību, augstprātību u.c.

Attīstības programmā³³ Pašvaldība ir norādījusi, ka, pamatojoties uz sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba rezultātu statistiku, visvairāk sūdzību ir par alkohola reibumā esošajām personām, ģimenes konfliktiem un huligāniskām izdarībām.

Saskaņā ar normatīvajā aktā³⁴ noteikto gada publiskajā pārskatā jānodrošina iestādes sasniegto rezultātu salīdzinājums ar attiecīgās iestādes attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem.

Arī pētījumā par Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritērijiem³⁵ norādīts, ka publisko pārskatu sagatavošana ir tieši saistīta ar policijas darba efektivitātes vērtēšanu un to mērķis ir informēt sabiedrību par iestādes darbību, kā arī tai piešķirto budžeta līdzekļu izlietojumu. Pārskats nodrošina iestādes faktiski sasniegto rezultātu salīdzinājumu ar valdības deklarācijā, iestādes darbības stratēģijā un taktiskajos plānos noteiktajiem rīcības virzieniem un uzdevumiem.

Revīzijā konstatēts, ka Pašvaldība 2015. gada un 2016. gada publiskajos gada pārskatos³⁶ ir norādījusi statistisko informāciju (reģistrēto pārkāpumu un notikumu skaits, administratīvo protokolu skaits, dalība pasākumos u.c.) sabiedriskās kārtības nodrošināšanā. Sniegusi informāciju par 2015. gadā organizētajiem kvalifikācijas celšanas kursiem un semināriem darbiniekiem, kā arī izglītojoša rakstura tikšanās ar novada izglītības iestāžu un Smiltenes tehnikuma audzēkņiem organizēšanu.

Arī pārskatos par attīstības programmas īstenošanu³⁷ Pašvaldība ir norādījusi konstatēto pārkāpumu skaitu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, izdarot secinājumu, ka joprojām visvairāk saņemto sūdzību skaits ir par alkohola reibumā esošajām personām un nepilngadīgo pārkāpumiem.

Normatīvajos aktos nav noteikts, kādi uzdevumi ir veicami, nodrošinot likumpārkāpumu profilaksi.

Tomēr no pētījuma par Valsts policijas darbības efektivitātes novērtēšanas kritērijiem³⁸ izriet, ka profilakse jeb prevencija ir pasākumu veikšana, novēršot noziedzīgos nodarījumus, aizsargājot un pasargājot fiziskas un juridiskas personas no noziedzīgiem nodarījumiem. Savukārt noziedzīgu nodarījumu novēršana ir sociālu, ekonomisku, politisku, tiesisku, administratīvi organizatorisku un citu pasākumu kopums, kuri ir virzīti uz noziedzības samazināšanu.

Piemēram, viens no pasākumiem ir noteikts – preventīvo pasākumu organizēšana, pilnveidošana un attīstīšana –, kura rezultatīvais rādītājs ir noteikts – Pašvaldības policijas likumpārkāpumu novēršanas plāna sagatavošana, kurā būtu norādīts, ar kādiem preventīviem pasākumiem, piemēram, preventīva rakstura lekcijas, pārrunas un citas uzstāšanās ar mērķi informēt iedzīvotājus par īpašuma, personīgās un sabiedrības drošības nodrošināšanas pasākumus³⁹.

Revīzijā noskaidrots⁴⁰, ka Pašvaldības policijai revidējamā laika posmā nav darba plānu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā, tajā skaitā par veicamajām darbībām likumpārkāpumu novēršanā, lai gan Pašvaldība 2015. gada publiskajā gada pārskatā⁴¹ ir norādījusi informāciju par Pašvaldības policijas izglītojoša rakstura tikšanās organizēšanu ar novada izglītības iestāžu un Smiltenes tehnikuma audzēkņiem.

Pašvaldības policija katru mēnesi ir apkopojusi un ievietojusi Pašvaldības interneta vietnē (mājas lapā)⁴² statistisku informāciju par sabiedrisko kārtību Pašvaldībā.

Pašvaldības policijas spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai

Pašvaldības policijas pienākumos ietilpst tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, līdz tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību⁴³.

Pašvaldības policijas darbības efektivitātes izvērtēšanai revīzijas laikā ar Pašvaldību tika saskaņots, ka Pašvaldības policijas spējas savlaicīgi reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai novērtēšanai tiks izmantots normatīvajā aktā⁴⁴ noteiktais reaģēšanas laiks – policijai, pēc informācijas saņemšanas operatīvās vadības struktūrvienībā par notikumu, uz saņemto informāciju novados ir jāreaģē 25 minūšu laikā.

Pašvaldības policijas dežūрмаiņa katru dienu visus izsaukumus un notikumus, tajā skaitā veiktās darbības Apes novada administratīvajā teritorijā, vispirms reģistrē dokumentā “Dežūрмаiņas maršruta un saņemtais informācijas lapa”, kurā tiek norādīta visa informācija par izsaukumu/notikumu. Pēc tam informācija par izsaukumiem/notikumiem un veiktajām darbībām elektroniski tiek reģistrēta “APUS”.

Izvērtējot izsaukumu/notikumu reģistru, ir konstatēts, ka revidējamā laika posmā Pašvaldības policija ir

Pašvaldības policijai nav darba plānu ar konkrētiem uzdevumiem, izpildes termiņiem, sasniedzamajiem rezultātiem un to sasniegšanas novērtēšanas rādītājiem.

Pašvaldības policijas spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai revidējamā laika posmā kopumā ir vērtējama kā efektīva.

reģistrējusi 2124 izsaukumus/notikumus, no kuriem vismaz 201 (tajā skaitā viens Apes novadā) jeb 9 % gadījumu ir bijuši tūlītēju draudu novēršanai (konflikti un ģimenes konflikti, kuriem nepieciešama tūlītēja palīdzība).

Pašvaldības policija uz 193 izsaukumiem jeb 96 % gadījumu bija ieradusies 25 minūšu laikā, bet uz astoņiem izsaukumiem jeb 4 % gadījumu ir ieradusies, pārsniedzot normatīvajā aktā⁴⁵ noteikto ierašanās laiku, tajā skaitā vienīgajā izsaukumā Apes novada administratīvajā teritorijā (skatīt 2. pielikumu).

Pašvaldības policijas uzdevumu izpilde Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā

Pašvaldība ir noslēgusi deleģēšanas līgumus⁴⁶ ar Apes novada pašvaldību. Noslēgtie deleģēšanas līgumi paredz Pašvaldības policijai veikt likumā “Par policiju” noteiktos uzdevumus arī Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Līdz katra mēneša 10. datumam Pašvaldībai jāiesniedz Apes novada pašvaldībai rakstveida pārskats par Pašvaldības policijas uzdevumu izpildi Apes novada administratīvajā teritorijā un līdz katra mēneša septītajam datumam jāsaskaņo uzdevuma izpildes pieņemšanas – nodošanas akts⁴⁷.

Pašvaldības policija katru mēnesi ir sagatavojusi un iesniegusi Apes novada pašvaldībai pārskatu par mēneša laikā paveikto, kurā galvenokārt ir norādīta informācija par veikto patrulēšanu un tās laikā veiktajām darbībām (noformēti protokoli, izteikti aizrādījumi utt.).

Pašvaldības policijas operatīvajiem transportlīdzekļiem ir uzstādīta globālā pozicionēšanas sistēma (turpmāk tekstā – GPS), kurā tiek reģistrēts automašīnu brauciena datums, adrese, laiks un nobrauktie kilometri.

Saskaņā ar Pašvaldības policijas sniegto informāciju⁴⁸ GPS izdrukās automašīnu maršrutiem pastāvīgi netiek glabātas. Tās ir pieejamas un apskatāmas apmēram sešas nedēļas kopš attiecīgā brauciena.

Tā kā Pašvaldības policija nav saglabājusi GPS datus par braucienu maršrutiem, tika salīdzināti uzdevuma izpildes pieņemšanas – nodošanas aktos norādītie Pašvaldības policijas patrulēšanu maršruti ar izsaukumu/notikumu reģistru un Dežūрмаiņas maršruta un saņemtās informācijas lapā norādīto informāciju. Rezultātā konstatēts, ka deviņi no 113 patrulēšanas gadījumiem Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā Pašvaldības policijas izsaukumu/notikumu reģistrā nav reģistrēti.

Turklāt 2016. gada oktobra un novembra uzdevumu izpildes pieņemšanas – nodošanas aktos norādītajos divos gadījumos – 2016. gada 13. oktobrī (maršruts Smiltene–Vireši–Smiltene) un 3. novembrī (maršruts Smiltene–Apes novads–Smiltene) – norādītie maršruti nav reģistrēti Pašvaldības policijas Dežūрмаiņas maršruta un saņemtās informācijas lapā, kas norāda uz risku, ka šajos gadījumos uzdevumi nav veikti.

Pašvaldības policijas darbības rezultāti un panāktie uzlabojumi sabiedriskās kārtības nodrošināšanā

Revīzijas laikā ar Pašvaldību tika saskaņots tas, ka viens no Pašvaldības policijas darbības efektivitātes rādītājiem būs panāktie uzlabojumi Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanā.

Saskaņā ar Pašvaldības policijas iesniegto informāciju⁴⁹ Pašvaldības policija 2014. gadā, 2015. gadā un 2016. gadā pavisam ir noformējusi kopskaitā 326 protokolus par Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu.

Revīzijā konstatēts, ka Pašvaldības policijā nav informācijas par veikto pārbaužu (apsekošanu) skaitu Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē, jo Pašvaldības policija uzskaita tikai tos Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanas gadījumus, par kuriem ir noformēts administratīvā pārkāpuma protokols.

Salīdzinot 2015. gadā un 2016. gadā Pašvaldības policijas noformēto protokolu skaitu par Pašvaldības saistošos noteikumu neievērošanu ar 2014. gadu, konstatēts, ka kopumā 2015. gadā noformēto protokolu skaits ir samazinājies par 24 protokoliem, savukārt 2016. gadā tas ir palielinājies par 14 protokoliem (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Pašvaldības policijas 2014.–2016. gadā noformētie administratīvo pārkāpumu protokoli par
Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu

Nr. p.k.	Saistošie noteikumi	Administratīvo pārkāpumu protokolu skaits				
		2014. gads	2015. gads	Izmaiņas salīdzinājumā ar 2014. gadu	2016. gads	Izmaiņas salīdzinājumā ar 2014. gadu
1	2	3	4	5=4-3	6	7=6-3
1.	Sabiedriskās kārtības noteikumi	112	88	-24	126	14
2.	Iedzīvotāju skaits	12 811	12 697	x	12 472	x
3.	Protokolu skaits uz 1000 iedzīvotājiem (1. rinda / 2. rindu x 1000)	9	7	-2	10	1

Revidenti, veicot aprēķinus uz 1000 iedzīvotājiem, konstatēja, ka Pašvaldības policijas noformēto protokolu skaits par Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu 2015. gadā ir samazinājies par diviem protokoliem, savukārt 2016. gadā tas ir palielinājies par vienu protokolu (skatīt 2. tabulu).

Ieteikumi

Lai nodrošinātu efektīvāku Pašvaldības policijas darbību, Pašvaldībai nodrošināt tādu Pašvaldības policijas darba plānu izstrādi, kuros būtu noteikti konkrēti izpildāmie uzdevumi, izmērāmi sasniedzamie rezultatīvie rādītāji atbilstoši attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī kontroles procedūras sistemātisku izpildes rezultātu novērtēšanai.

Lai nodrošinātu izsaukumu/notikumu rezultātā veikto darbību izpildes rezultātu kontroles iespējas, Pašvaldībai pilnveidot izveidoto izsaukumu/notikumu reģistrēšanas sistēmu.

2. Vai Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst normatīvo aktu prasībām?

Vai Pašvaldības policija nodrošina visu likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpildi?

Kopumā Pašvaldības policija pilda likumā “Par policiju” noteiktos uzdevumus.

Tomēr vairāku Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultāti norāda uz, iespējams, iztrūkstošu Pašvaldības policijas darbības aktivitāti, jo atskaitēs nav informācijas par veikto aktivitāšu apjomu un saturu.

Pašvaldības policijas pielietotā prakse pārkāpumu atzīšanai par maznozīmīgiem – 163 reizes ir izteikti brīdinājumi par Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu –, kā arī tas, ka nav iespējams pārliecināties par apstākļiem (kritērijiem), kas bijuši par pamatu šādu lēmumu pieņemšanai, norāda uz nevienādas pieejas pārkāpumu izvērtēšanā un lēmumu pieņemšanā risku.

Šobrīd esošā regulējuma ietvaros Pašvaldības policija praksē var veikt darbības, lai Pašvaldības administratīvajā teritorijā paaugstinātu iespējamo aizsargājamo personu informētību par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, piemēram, gadījumos, kad persona atsakās iesniegt pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai.

Revīzijā tika izvērtētas Pašvaldības policijas veiktās darbības likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpildē un konstatēts, ka revidējamā laika posmā likumā⁵⁰ noteiktie uzdevumi kopumā tiek pildīti, tomēr divu uzdevumu izpildē – saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē un personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšanā – konstatētas problēmas.

Problēmas ar divu likumā noteikto policijas uzdevumu izpildi:

Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē un personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšanā.

Saistošo noteikumu ievērošanas kontrole

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu kontroli pār pašvaldības domes izdoto saistošo noteikumu ievērošanu realizē attiecīgās domes pilnvarotas institūcijas (amatpersonas)⁵¹.

Saskaņā ar Pašvaldības policijas nolikumu⁵² viens no tās uzdevumiem ir Pašvaldība saistošo noteikumu, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanas kontrole.

Pašvaldībā ir izdoti 15 dažādi saistošie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība (skatīt 3. tabulu).

3. tabula

Pašvaldības policijas noformēto administratīvo pārkāpumu protokolu skaits par Pašvaldības saistošo noteikumu, par kuriem paredzēta atbildība pēc Pašvaldības saistošajiem noteikumiem vai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa, neievērošanu.

Nr. p.k.	Saistošo noteikumu nosaukums	Noformēto administratīvo pārkāpumu protokolu skaits	
		2015. gadā	2016. gadā
1	2	3	4
1.	Smiltenes novada domes 2012. gada 28. jūnija saistošie noteikumi Nr. 4/12 "Par kārtību Smiltenes pilsētas stadiona teritorijā"	0	0
2.	Smiltenes novada domes 2010. gada 29. jūlija saistošie noteikumi Nr. 9/10 "Smiltenes novada sabiedriskās kārtības noteikumi"	86	126
3.	Smiltenes novada domes 2010. gada 29. jūlija saistošie noteikumi Nr. 15/10 "Par kārtību Grundzāles pagasta bērnu rotaļu-sporta laukuma teritorijā"	0	0
4.	Smiltenes novada domes 2010. gada 22. jūnija saistošie noteikumi Nr. 14/10 Par kārtību Smiltenes pilsētas bērnu rotaļu laukuma un skeitparka teritorijā	0	0
5.	Smiltenes novada domes 2014. gada 26. marta saistošie noteikumi Nr. 4/14 "Par koku ciršanu ārpus meža Smiltenes novada administratīvajā teritorijā"	0	0
6.	Smiltenes novada domes 2013. gada 31. janvāra saistošie noteikumi Nr. 3/13 "Licencētās makšķerēšanas nolikums Brutuļu dzirnavezērā"	6	0
7.	Smiltenes novada domes 2012. gada 29. novembra saistošie noteikumi Nr. 12/12 "Smiltenes novada teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi"	2	0
8.	Smiltenes novada domes 2010. gada 29. decembra saistošie noteikumi Nr. 19/11 "Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Smiltenes novadā"	4	2
9.	Smiltenes novada domes 2010. gada 25. augusta saistošie noteikumi Nr. 9/11 "Par apstādījumu apsaimniekošanu un aizsardzību"	0	0
10.	Smiltenes novada domes 2010. gada 22. jūnija saistošie noteikumi Nr. 12/10 "Smiltenes novada teritorijas labiekārtošanas un apstādījumu aizsardzības noteikumi"	0	0
11.	Smiltenes novada domes 2013. gada 28. decembra saistošie noteikumi Nr. 32/13 "Par reklāmas izvietošanu publiskā vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu Smiltenes novadā"	0	0
12.	Smiltenes novada domes 2011. gada 26. maija saistošie noteikumi Nr. 6/11 "Par ielu tirdzniecību un tirgus statusa piešķiršanas kārtību Smiltenes novadā"	0	0
13.	Smiltenes novada domes 2010. gada 26. augusta saistošie noteikumi Nr. 20/10 "Par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības kārtību izbraukuma tirdzniecībā sabiedrisko pasākumu norises vietās Smiltenes novadā"	0	0
14.	Smiltenes novada domes 2010. gada 29. jūlija saistošie noteikumi Nr. 16/10 "Par kārtību, kādā tiek izsniegta atļauja vīna, raudzēto dzērienu vai pārējo alkoholisko dzērienu ražošanai Smiltenes novadā"	0	0
15.	Smiltenes novada domes 2009. gada 29. oktobra saistošie noteikumi Nr. 15/09 "Pasažieru pārvadājumu ar vieglajiem taksometriem licencēšanas noteikumi"	0	0

Izvērtējot Pašvaldības policijas sniegto informāciju par noformētajiem protokoliem 2015. un 2016. gadā (skatīt 3. tabulu), konstatēts, ka Pašvaldības policija ir noformējusi administratīvo pārkāpumu protokolus par četrp daudzu Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu (skatīt 3. tabulu).

Revīzijas laikā Pašvaldības policija iesniedza apkopotu informāciju⁵³ par likumpārkāpumiem un notikumiem, kuri apdraud personu vai sabiedrības drošību, kā arī savas darbības rezultātus, piemēram, cik reizes reģistrēti gājēju vai nepilngadīgo pārkāpumi, ģimenes konflikti, cik reizes sniegta palīdzība citām iestādēm vai personām, cik reizes noformēti administratīvo pārkāpumu protokoli vai izteikti mutvārdu aizrādījumi.

Pašvaldības policija 2015. gadā reģistrējusi 1345, bet 2016. gadā – 1619 notikumus un darbības⁵⁴.

Pašvaldības policijā nav informācijas par kopējo aktivitāšu apjomu un saturu, kontrolējot Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanu sadalījumā pa to veidiem, lai izvērtētu kontroles rezultātus pēc noformēto administratīvo pārkāpumu protokola skaita saistošo noteikumu ievērošanā (skatīt 3. tabulu).

Pašvaldības policijas apkopotā informācija⁵⁵ neatklāj, kādas un cik apjomīgas kontroles ir veiktas, pārbaudot Pašvaldības saistošos noteikumu ievērošanu, piemēram, ielu tirdzniecības jomā, kas ierobežo iespēju novērtēt Pašvaldības policijas uzdevuma – kontrolēt Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība – izpildi.

Pašvaldības policija 2015. un 2016. gadā par pieļautajiem administratīvajiem pārkāpumiem (tajā skaitā par Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu) 163 personām ir izteikusi mutvārdu aizrādījumus.

Pašvaldības policija izskata administratīvo pārkāpumu lietas atbilstoši savai kompetencei, ievērojot administratīvo pārkāpumu lietvedības regulējumu. Pašvaldības policijā nav izstrādāts iekšējais normatīvais akts par kritērijiem, kas būtu jāņem vērā personu saukšanai vai atbrīvošanai no administratīvās atbildības.

Normatīvais akts⁵⁶ nosaka, ka institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsāktu lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs.

Revīzijā konstatēts, ka Pašvaldības policija nav dokumentējusi informāciju, pēc kāda apstākļu kopuma (kritērijiem) tiek pieņemts lēmums par pārkāpuma atzīšanu par maznozīmīgu.

Personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšana

Normatīvajos aktos noteikts:

- ☉ ja pastāv tūlītēji draudi, ka persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu šajā mājoklī pastāvīgi dzīvojošas personas (turpmāk – aizsargājamā persona) dzīvībai, brīvībai vai veselībai, uz rakstveida pieteikuma pamata policija ir tiesīga pieņemt lēmumu, kas uzliek par pienākumu pilngadīgai personai, kura rada draudus, atstāt mājokli, kur pastāvīgi dzīvo aizsargājamā persona, neatgriezties un neuzturēties šajā mājoklī un tā tuvumā (turpmāk – policijas lēmums par nošķiršanu) tuvāk par lēmumā noteikto attālumu uz laiku līdz astoņām dienām no lēmuma pieņemšanas brīža. Policijas lēmumā par nošķiršanu var noteikt arī aizliegumu personai, kas rada draudus, kontaktēties ar aizsargājamo personu⁵⁷;
- ☉ ja policijas darbinieks, izvērtējot vardarbības draudu risku, konstatē, ka pastāv tūlītēji draudi, viņš pieņem aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai⁵⁸;
- ☉ ja policijas darbinieks, izvērtējot vardarbības draudu risku, konstatē, ka nepastāv tūlītēji draudi un nav nepieciešams pieņemt policijas lēmumu par nošķiršanu, viņš informē aizsargājamo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību⁵⁹.

Izvērtējot konkrēto regulējumu, var secināt, ka aizsargājamo personu interesēs ir, lai aizsargājamā persona vai tās likumiskais pārstāvis par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiek informēts arī tad:

- ☉ ja tas ir atteicies iesniegt pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai;
- ☉ ja iespējamās aizsargājamās personas mājokļa adresē pēc policijas darbinieka ierašanās vairs nav sastopama apdraudējumu radījušā persona.

Normatīvie akti neparedz kārtību, kādā īstenojama personu informēšana par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību. Vienkārša mutiska personu informēšana situācijā, kad persona jūtas apdraudēta, ko neizbēgami raksturo šīs personas baīļu, stresa un trauksmes sajūtas, tādēļ ir papildināma, piemēram, arī ar rakstveida informācijas nodošanu par personas tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Piemēram, Valsts policija īsteno praksi par personu informēšanu rakstveidā – ar īpašas paziņojuma veidlapas palīdzību.

Pašvaldības policija revidējamā laika posmā nav pieņēmusi nevienu policijas lēmumu par nošķiršanu, bet vienā gadījumā šāda lēmuma pieņemšanai pieaicinājusi Valsts policiju (628. ieraksts notikumu žurnālā).

Pašvaldības policijas darbības praksē nav izplatīts reģistrēt arī informāciju par to, ka persona ir mutiski informēta par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Pašvaldības policija tikai divos gadījumos – 2016. gada notikumu žurnāla 67. un 647. ierakstā – ir norādījusi par personu informēšanu par to tiesībām vardarbības situācijās arī pēc tam, kad aizsargājamā persona atteikusies iesniegt pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai un apdraudējumu radījusī persona pēc policijas darbinieka ierašanās nebija sastopama aizsargājamās personas mājokļa adresē.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu pilnīgu informāciju par Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātiem, Pašvaldībai pilnveidot kontrolē iesaistīto institūciju atskaišu saturu, nosakot kritērijus, pēc kuriem tiks vērtēts saistošo noteikumu ievērošanas progress.

Lai nodrošinātu vienveidīgu pieeju pārkāpumu izvērtēšanā un lēmumu pieņemšanā, Pašvaldībai sadarbībā ar Pašvaldības policiju noteikt kritērijus, pēc kuriem pārkāpums būtu atzīstams par maznozīmīgu.

Lai veicinātu personu aizsardzību pret vardarbību, Pašvaldībai sadarbībā ar Pašvaldības policiju, izvērtējot Valsts policijā pielietoto praksi, veikt darbības aizsargājamo personu informētības par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību paaugstināšanai.

Pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju

Uzskatām, ka Valsts kontroles veiktā revīzija Smiltenes novada pašvaldībā “Vai Smiltenes novada pašvaldība sabiedrisko kārtību un drošību nodrošina efektīvi, ekonomiski un atbilstoši normatīvo aktu prasībām?” bija nepieciešama, lai Smiltenes novada pašvaldības institūcijas, kuras iesaistītas sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, pamatojoties uz revīzijā konstatētajiem ieteikumiem, nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību efektīvāk, ņemot vērā izmaiņas sabiedrībā, sistemātiski analizējot tās uzvedības tendences un vajadzības. Revīzija veikta laikā, kad situācija sabiedrībā notiekošajos procesos, strauji mainās, kas tieši vai pastarpināti ietekmē arī izmaiņas un procesus sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

Par revīzijas secinājumiem

Revīzijā secināts, ka Smiltenes novada pašvaldības un Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā nav vērtējama kā efektīva, jo tā atbilstoši revīzijā izvirzītajiem un ar pašvaldību saskaņotajiem četriem kritērijiem ir izpildījusi tikai vienu kritēriju, viens sasniegts daļēji, viens netika izpildīts un vienu nebija iespējams novērtēt. Pašvaldība atzīst identificētās un risināmās problēmas, kuras, galvenokārt, ir saistītas ar attīstības, plānošanas, analizēšanas un vērtēšanas procedūru izstrādi, ieviešanu un izpildi. Lai arī revīzijas ieteikumi šajā jomā ir adresēti un norādīti Pašvaldībai un Pašvaldības policijai, Pašvaldība iespēju robežās un ievērojot kompetenci ietvarus, centīsies iesaistīt darbību uzlabošanā arī citas iesaistītās puses, jo īpaši Valsts policijas resursus, pilnveidojot un uzlabojot esošo savstarpējo sadarbību sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

Par revīzijas ieteikumiem

Valsts kontroles sniegtie ieteikumi, kuri izriet no revīzijas ziņojumā atspoguļotās informācijas, ir skaidri un saprotami, un to īstenošana kopumā palīdzēs uzlabot situāciju sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā. Ieteikumu ieviešanas rezultāts ļaus precīzāk analizēt un identificēt problēmas, kas skar sabiedriskās kārtības un drošības jomu un atbilst sabiedrības vajadzībām un interesēm. Pateicoties šo ieteikumu ieviešanai, Pašvaldības policija pastiprināti strādās preventīvi, kā arī spēs efektīvāk un operatīvāk reaģēt uz svarīgākajiem pārkāpumiem. Tiks veikta kvalitatīva iedzīvotāju aptauja nolūkā iegūt precīzāku informāciju par problēmām un situācijām, kas sabiedrībai aktuālas Smiltenes novada pašvaldībā. Aptaujas dati tiks analizēti un izmantoti pašvaldības rīcības plāna izstrādes procesa gaitā. Pašvaldības policija sistemātiski ievieš informatīvus pasākumus plašsaziņas līdzekļos, tādējādi nodrošinot atgriezenisko saiti ar sabiedrību.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu

Smiltenes novada pašvaldība un Pašvaldības policija sadarbībā ar citām pašvaldības struktūrvienībām veiks nepieciešamos pasākumus revīzijas ieteikumu ieviešanai. Pašvaldības policijā tiks izstrādāts tās darbības mērķu, uzdevumu un sasniedzamo rezultātu noteikšana 2018.gadam, kā arī akcentēti uzdevumi un mērķi laika posmam no 2019. līdz 2026.gadam, iekļaujot šos uzdevumus un mērķus Smiltenes novada pašvaldības rīcības (attīstības) plānā, tās darbību rezultātu un sabiedriskās kārtības un drošības uzdevumu izpildes kavējošo faktoru identificēšana, vērtēšana un atskaišu dokumentēšana. Saskaņā ar veiktās revīzijas ieteikumiem ir uzsākts darbs pie personu, kuras cietušas no vardarbības, informētības par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Šī informācija tiks ievietota un aktualizēta Smiltenes novada pašvaldības mājaslapā un informācijas izsniegšanas nodrošināšanu pagasta pārvaldēs, kā arī ar sociālā dienesta darbinieku un

Pašvaldības policijas darbinieku palīdzību klātienē. Tiek gatavoti noteikumi, kuros tiks izstrādāti un noteikti kritēriji, kādos gadījumos Pašvaldības policija tiesīga atzīt pārkāpumu par maznozīmīgu. Tiks turpināts darbs pie Smiltenes novada pašvaldības attīstības programmas rīcības plāna 2019.–2026.gadam izstrādes, ņemot vērā situāciju mainību un attīstību sabiedriskās kārtības un drošības jomā un pilnveidojot pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārliecību, ka laika posmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim Pašvaldības rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Juridiskais pamatojums

Saskaņā Valsts kontroles likuma 2. pantu, Valsts kontroles 2016. gada darba plānu un Piektā revīzijas departamenta 2016. gada 5. decembra uzdevumu Nr. 2.4.1-47/2016 ir veikta likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām?”.

Revīziju uzdots veikt vecākajam valsts revidentam Jurim Vēverim, valsts revidentēm Annai Bāzei un Vinetai Miķelsonei, valsts revidentiem-juristiem Aleksandrai Bērziņai (līdz 2017. gada 22. martam) un Gintam Puriņam un valsts revidenta palīgam Danielam Cjaputam. Par revīzijas norisi ir atbildīgs Piektā revīzijas departamenta direktors Edgars Korčagins un sektora vadītāja Elita Andruce.

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka revīzijas mērķis ir sasniegts un iegūtie pierādījumi ir pietiekami, atbilstoši un ticami.

Revīzija ir par laika posmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim, bet daži darījumi ir vērtēti arī ārpus revidējamā laika posma.

Revīzijas apjomā iekļauti:

- ☉ Pašvaldība kā likumā noteiktās pašvaldību autonomās funkcijas – piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, žūpības un netiklības apkarošanā – īstenotāja;
- ☉ Pašvaldības izveidotā struktūrvienība Pašvaldības policija, kas saskaņā ar nolikumu pilda likumā noteiktos pašvaldības policijas pienākumus.

Pārlicēbas iegūšanai par Pašvaldības darbību efektivitāti, ekonomiskumu un atbilstību normatīvo aktu prasībām, nodrošinot sabiedrisko kārtību, revīzijā tika pārbaudīti:

- ☉ Pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, Domes lēmumi un citi dokumenti, kuros ir informācija par sabiedriskās kārtības nodrošināšanā veicamajiem uzdevumiem un risināmajām problēmām;
- ☉ Pašvaldības policijas izmaksu uzskaitē izmantotie grāmatvedības attaisnojuma dokumenti un grāmatvedības uzskaites reģistri;
- ☉ Pašvaldības policijas budžeta izmaksu tāmes un autotransporta izmantošanas un izdevumu uzskaites dokumenti;
- ☉ Pašvaldības policijas darbinieku amata apraksti, darba laika uzskaites dokumenti, darbinieku personālo kontu kartiņas un rīkojumi personāla jautājumos;
- ☉ lietojumprogrammā “APUS” reģistrētie dati par izsaukumiem un notikumiem;
- ☉ Pašvaldības policijas administratīvo pārkāpumu protokolu reģistrs un tajā ietvertie dati.

Revīzijas ierobežojumi

Revīzijā netika veikta Smiltenes novada iedzīvotāju aptauja sabiedrības viedokļa iegūšanai par risināmajām problēmām sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tāpēc revīzijā izvirzītais kritērijs par Pašvaldības faktisko darbību atbilstību sabiedrības vajadzībām un objektīvajai situācijai ir vērtēts tikai pēc Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas darbinieku pašnovērtējuma un Valsts policijas darbinieka aptaujā sniegtās informācijas.

Revīzija ir par laika posmu
no 2015. gada 1. janvāra līdz
2016. gada 31. decembrim.

Revīzijas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts?
---------------------	----------------------	---

Vai Pašvaldības policijas darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir efektīva?

Vai faktiskās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst sabiedrības vajadzībām (identificētajām risināmajām problēmām)?	Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināto problēmu atbilstība iedzīvotāju vajadzībām un objektīvajai situācijai. Ja problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā tiek risinātas atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un objektīvajai situācijai, tad Pašvaldības īstenotās darbības ir efektīvas un atbilstošas esošajai situācijai.	☉ Kritērijs sasniegts daļēji. Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas darbinieka uzskati par nozīmīgākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām Pašvaldībā lielākajā daļā saskan ar Pašvaldības policijas darbības virzieniem, kuru rezultāti ir apkopoti darba atskaitēs, tomēr atsevišķu problēmu (jauniešu izraisītas problēmas, sadzīves (ģimenes) konflikti, saistošo noteikumu pārkāpumi) apmēra un darba rezultātu novērtēšanu ierobežo nepietiekama Pašvaldības policijas pārskata informācija.
Vai Pašvaldības policija likumā "Par policiju" noteikto pašvaldības policijas uzdevumu izpildei izstrādā darba plānus un tie tiek izpildīti?	Pašvaldības policijas izstrādātie darba plāni un to izpilde. Ja darba plānos ir norādīti konkrēti uzdevumi, izpildes termiņi, atbildīgās personas, sasniedzamais rezultāts un rezultāta novērtēšanas kritēriji un darba plāni tiek izpildīti, tad Pašvaldības policija ir darbojusies efektīvi.	☹ Nē, kritērijs nav sasniegts. Pašvaldības policija nav sagatavojusi darba plānus, kuros būtu norādīti konkrēti uzdevumi, par izpildi atbildīgās amatpersonas, izpildes termiņi, sasniedzamie rezultāti un to sasniegšanas novērtēšanas rādītāji, pēc kuriem varētu vērtēt Pašvaldības policijas darbu. Pašvaldība nav veikusi arī Pašvaldības policijas darbības ekonomiskuma un efektivitātes izvērtējumu.
Vai sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie resursi spēj savlaicīgi reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai?	Pašvaldības policijas darbinieku vai citu piesaistīto resursu spēja savlaicīgi ierasties uz izsaukumu. Ja 90 % gadījumu policijas darbinieki spēj savlaicīgi ierasties uz izsaukumu, tad sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie resursi spēj savlaicīgi reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai.	☺ Jā, kritērijs ir sasniegts. Pašvaldības policijas spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai revidējamā laika posmā kopumā vērtējama kā efektīva, jo uz izsaukumiem 96 % gadījumu jeb uz 193 izsaukumiem policija ir ieradusies noteiktajā ierašanās laikā.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts?
Vai Pašvaldības policijas darbības rezultātā ir samazinājies administratīvo pārkāpumu skaits, tajā skaitā samazinājies saistošo noteikumu neievērošanas gadījumu skaits?	Administratīvo pārkāpumu (par kuriem ir sastādīti protokoli) skaits uz 1000 iedzīvotājiem. Ja administratīvo pārkāpumu skaits pie vienādiem kontroles pasākumiem samazinās, tad Pašvaldības policija ir darbojusies efektīvi.	⊗ Kritēriju nevar novērtēt. Pašvaldībai nav informācijas par veikto pārbaužu skaitu un biežumu. Tas liedz novērtēt Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē iesaistīto institūciju darbības efektivitāti.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ⊗ analizētas ārējo normatīvo aktu prasības un identificētas obligātās prasības;
- ⊗ vērtēti Pašvaldības izdotie tiesību akti un saistošie noteikumi;
- ⊗ vērtēti Domes lēmumi, rīkojumi kā arī citi dokumenti saistībā ar Pašvaldības policijas darbu, kā arī Pašvaldības policijas iesniegtās atskaides;
- ⊗ vērtēti izdevumus pamatojošie dokumenti un grāmatvedības uzskaites reģistri;
- ⊗ veikta Pašvaldības vadības, Pašvaldības policijas un Valsts policijas darbinieka aptauja.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

J. Vēveris

Revīzijas grupa:

valsts revidente

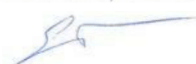
A. Bāze

valsts revidente

V. Miķelsone

valsts revidents-jurists

G. Puriņš

valsts revidenta palīgs

D. Cjaputa

1. pielikums. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku aptaujas rezultātu apkopojums.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku pašnovērtējuma aptaujā tika iesaistīti četri Pašvaldības vadības pārstāvji, trīs Pašvaldības policijas darbinieki un viens Valsts policijas atbildīgās struktūrvienības pārstāvis, kas veic savus uzdevumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Aptaujās ir iegūti un analizēti dati par:

- ◆ informētību par Pašvaldības policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām;
- ◆ apmierinātību ar Pašvaldības policijas darbu un uzticēšanos tai;
- ◆ uzskatiem par Pašvaldības policijas darbu un attieksmi pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām;
- ◆ sadarbību un atbalstu sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

1. Informētība par Pašvaldības policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Cik lielā mērā par Pašvaldības policijas darbu ir informēti iedzīvotāji, Pašvaldības vadība un Valsts policija?*
- ◆ *Kādu papildu informāciju vēlētos saņemt par Pašvaldības policijas darbu iedzīvotāji, Pašvaldības vadība un Valsts policija?*
- ◆ *Vai Pašvaldības policija informē par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām iedzīvotājus, Pašvaldības vadību un Valsts policiju?*
- ◆ *Kādu informāciju Pašvaldības policija par savu darbu sniedz Pašvaldībai?*
- ◆ *Kāds ir piemērotākais veids, kādā iedzīvotājiem sniegt informāciju par Pašvaldības policijas darbu?*
- ◆ *Kādā veidā iedzīvotājiem tiek sniegta informācija par Pašvaldības policijas darbu?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ☑ Revidentu veiktajā aptaujā Pašvaldības vadības un abu policijas institūciju darbinieki lielākoties norādīja, ka iedzīvotāji drīzāk ir informēti par Pašvaldības policijas darbu. Pašvaldības policijas vērtējumā iedzīvotāji drīzāk ir informēti arī par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām.
- ☑ Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas darbinieku ieskatā iedzīvotājiem papildus būtu sniedzama informācija par Pašvaldības policijas darba rezultātiem, iepriekšējā diennaktī reģistrētajiem notikumiem, Pašvaldības policijas funkcijām, profilaktisku informāciju, tajā skaitā izglītojošu informāciju par tiesību aktos noteikto, par policijas iespējām sniegt atbalstu dažādās situācijās.
- ☑ Iedzīvotāju informētību ietekmē arī to spēja atpazīt Pašvaldības policijas darbinieku. Revidentu veiktajā aptaujā gandrīz visi respondenti norādījuši, ka iedzīvotāji spēj atšķirt Valsts policijas darbinieku no Pašvaldības policijas darbinieka. Savukārt Valsts policijas darbinieks uzskatījis, ka iedzīvotāji bieži neatšķir šīs amatpersonas.

- ☑ Pašvaldības vadība, novērtējot savu informētību, uzskata, ka tā ir drīzāk informēta par Pašvaldības policijas darbu (tiek sniegta informācija par ikdienas darbu, darba rezultātiem, veikto profilaktisko darbu, saistošo noteikumu papildu kontroli) un aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām.
- ☑ Divi Pašvaldības vadības pārstāvji vēlētos saņemt papildu informāciju par Pašvaldības policijas vadības darbu ar personālsastāvu, par darba uzlabošanu un profilaktiskajiem pasākumiem.
- ☑ Valsts policijas pārstāvis uzskata, ka Valsts policija ir drīzāk neinformēta par Pašvaldības policijas darbu, aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām un papildus vēlētos saņemt informāciju par paveikto sakarā ar saņemtajiem materiāliem, notikumiem, par tās darbu profilaktiskajos pasākumos.
- ☑ Par piemērotāko iedzīvotājiem nepieciešamās informācijas sniegšanas veidu aptaujātie atzīst plašsaziņas līdzekļus (tajā skaitā laikrakstus), policijas rīkotus informatīvus pasākumus, informācijas sniegšanu personīgi no policijas darbiniekiem un informatīvus materiālus (bukletus). Iedzīvotāju informēšanai tiek izmantoti visi nosauktie informēšanas veidi (izņemot bukletu izplatīšanu).

2. Uzticēšanās Pašvaldības policijai un apmierinātība ar tās darbu

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Vai iedzīvotāji uzticas Pašvaldības policijai un kāds tam ir iemesls?*
- ◆ *Kā Jūs vērtējat Pašvaldības policijas darbu 2015. un 2016. gadā?*
- ◆ *Ar kādām sūdzībām vai priekšlikumiem par Pašvaldības policijas darbu 2015. un 2016. gadā iedzīvotāji vērsušies Pašvaldībā?*
- ◆ *Kā Jūs vērtējat Pašvaldības policijas darbu likumpārkāpumu profilakses jomā?*
- ◆ *Vai uzskatāt, ka pastāv nepieciešamība Pašvaldības policijai veikt papildu likumpārkāpumu profilakses pasākumus?*
- ◆ *Kādu Pašvaldības policijas likumpārkāpumu profilakses pasākumu veikšanu Jūs esat pamanījuši pašvaldībā 2015. un 2016. gadā?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ☑ Revīzijas laikā veiktajā aptaujā ir noskaidrots, ka Pašvaldības vadības un abu policijas institūciju vērtējumā iedzīvotāji lielākoties drīzāk nekā pilnībā uzticas Pašvaldības policijai. Kā uzticēšanās iemesli norādīti pozitīvas iedzīvotāju aptaujas rezultāti, policijas ciešs darbs ar iedzīvotājiem, iedzīvotāju labprātīga iesaistīšanās policijas darbā, informācijas sniegšana policijai un vērsšanās pēc palīdzības. Viens aptaujātais norādīja, ka uzticību atsevišķos gadījumos samazina Pašvaldības policijas neesamība “uz vietas”.
- ☑ Pašvaldības vadības un Pašvaldības policijas pašvērtējums par Pašvaldības policijas darbu revidējamā laika posmā ir pozitīvs, bet Valsts policijas pārstāvja skatījumā – drīzāk pozitīvs. Pašvaldības vadība norādīja, ka ir saņēmusi sūdzības par Pašvaldības policijas amatpersonu likumpārkāpumiem un priekšlikumus par patrulēšanas uzlabošanas iespējām.
- ☑ Pašvaldības vadība pozitīvi novērtēja Pašvaldības policijas darbu likumpārkāpumu profilakses jomā. Vienlaikus Pašvaldības vadība uzskata, ka ir nepieciešami papildu likumpārkāpumu profilakses pasākumi.
- ☑ Pašvaldības vadība ir ievērojusi tādas likumpārkāpumu profilakses pasākumus kā lekcijas bērnudārzos un skolās, policijas reprezentēšana pilsētas svētkos un citus pasākumus.

3. Uzskati par Pašvaldības policijas darbu un attieksme pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Jūsaprāt, kas ir piecas nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas pašvaldībā?*
- ◆ *Cik aktīvi iedzīvotāji iesaistās savu drošības problēmu risināšanā?*
- ◆ *Cik daudz no sava produktīvā darba laika Pašvaldības policijas darbinieks velta tiešai saskarsmei ar iedzīvotājiem, lai noskaidrotu viņiem aktuālās drošības problēmas?*
- ◆ *Vai piekrītat apgalvojumam, ka:*
 - ◆ *Ja vien iespējams, iedzīvotāji izvairās vērsties pašvaldības policijā*
 - ◆ *Ikvienam iedzīvotājam pašam aktīvi jāiesaistās savas dzīves vietas drošības problēmu risināšanā*
 - ◆ *Iedzīvotāji jūtas drošāk, ja ikdienā redz pašvaldības policiju patrulējam savā apkaimē*
 - ◆ *Iedzīvotāji regulāri redz pašvaldības policijas darbiniekus, kas pilda savus pienākumus*
 - ◆ *Pašvaldības policija risina arī mazus, sīkus likumpārkāpumus*
 - ◆ *Pašvaldības policija ir viegli pieejama un sasniedzama*
 - ◆ *Iedzīvotāji savā pašvaldībā jūtas droši*
 - ◆ *Pašvaldības policija ir labi informēta par drošības problēmām, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus*
 - ◆ *Iedzīvotāji ir labi informēti par pašvaldības policijas darbu, kas pēdējā gada laikā veikts, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību pašvaldībā*
 - ◆ *Sabiedriskā kārtība pašvaldībā ir pilnībā nodrošināta*
 - ◆ *Pašvaldības policija sekmīgi risina tās drošības problēmas, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus*
 - ◆ *Pašvaldības policija iesaista iedzīvotājus dažādu drošības problēmu risināšanā*
- ◆ *Vai uzskatāt, ka sabiedrības atbalsts Pašvaldības policijai ir pietiekams?*
- ◆ *Vai piekrītat apgalvojumam, ka sabiedrības atbalstu iespējams palielināt, piemēram, izglītojot sabiedrību par atbalsta sniegšanas veidiem?*
- ◆ *Par kādiem Pašvaldības policijas atbalsta sniegšanas veidiem Jūs būtu gatavs izglītēt sabiedrību?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

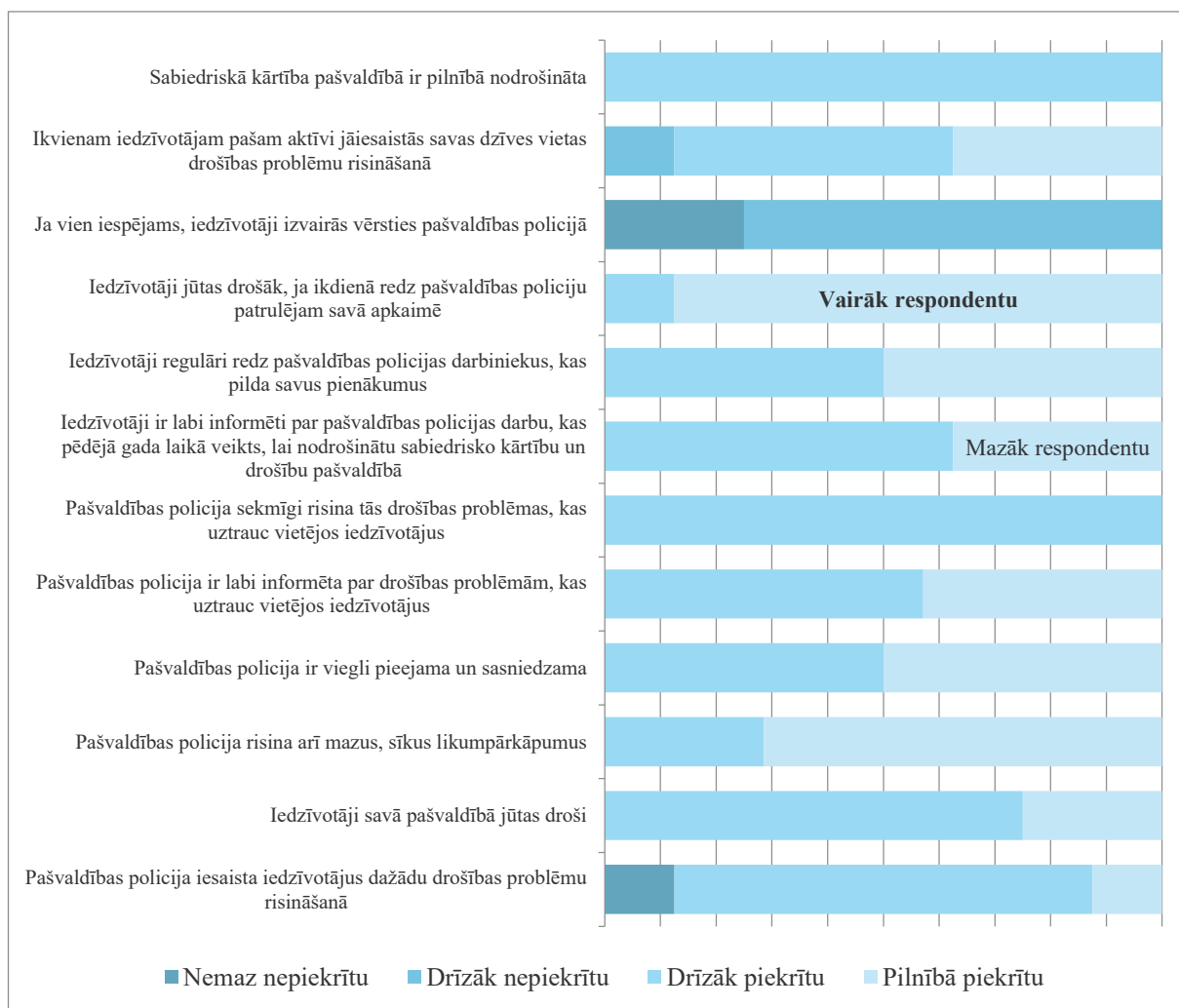
- ☉ Pašvaldības vadības un abu policijas institūciju darbinieku vērtējumā nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas ir saistītas ar jauniešu aktivitātēm un izraisītām problēmām, bezpajumtniekiem, aizdomīgām un nepiederošām personām, huligānismu un vandālismu, klaiņojošiem dzīvniekiem un cilvēku savstarpējiem konfliktiem (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas Pašvaldībā.

Revidentu veiktās aptaujas rezultāti

- ✓ Valsts policijas vērtējumā nozīmīgākos apdraudējumus rada tumšas ielas, pagalmi, trepes, slikts apgaismojums, policistu trūkums vai policistu nepietiekama redzamība/patrulēšana, cilvēku savstarpēji konflikti, nedrošība, drošības sajūtas trūkums, klaiņojoši dzīvnieki.
- ✓ Iedzīvotāju iesaistīšanos savu drošības problēmu risināšanā Pašvaldības policijas darbinieki vērtē gan kā drīzāk aktīvu, gan drīzāk neaktīvu. Pašvaldības policijas darbinieki tiešai saskarsmei ar iedzīvotājiem, lai noskaidrotu viņiem aktuālās drošības problēmas, velta – priekšnieks – mazāk par 10 % no sava produktīva darba laika velta, bet inspektori 10–50 % un vairāk.
- ✓ Aptaujā Pašvaldības vadības un abu policijas iestāžu darbinieku vērtējumam tika piedāvāti 12 apgalvojumi par dažādiem Pašvaldības policijas darba un sabiedriskās kārtības un drošības aspektiem (skatīt 2. attēlu). Aptaujātie piedāvātajiem apgalvojumiem lielākoties piekrita vai piekrita drīzāk, tādējādi paužot kopumā pozitīvu attieksmi pret tādiem Pašvaldības policijas darba un sabiedriskās kārtības un drošības rādītājiem kā, piemēram, policijas redzamība un pieejamība, iedzīvotāju drošības izjūta un līmenis, policijas darba kvalitāte.

2. attēls. Pašvaldības vadības un abu policijas institūciju darbinieku attieksme pret dažādiem sabiedriskās drošības un kārtības jautājumiem.

Revidentu veiktās aptaujas dati

- ☑ Respondenti ar piesardzīgāku optimismu vērtējuši to, vai sabiedriskā kārtība ir pilnībā nodrošināta, vai Pašvaldības policija sekmīgi risina tās drošības problēmas, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus, kā arī vai Pašvaldības policija iesaista iedzīvotājus dažādu drošības problēmu risināšanā.
- ☑ Respondentu piesardzību pret to, vai Pašvaldības policija iesaista iedzīvotājus dažādu drošības problēmu risināšanā, iespējams, var skaidrot ar Pašvaldības policijas darbinieku atzīto, ka pašas sabiedrības atbalsts Pašvaldības policijai ir drīzāk pietiekams un ka sabiedrības atbalstu iespējams palielināt, piemēram, izglītojot sabiedrību par tādiem atbalsta sniegšanas veidiem kā:
 - ✓ kaimiņa īpašuma pieskatīšanu viņa prombūtnē;
 - ✓ ziņošanu policijai par svešām, nepiederošām personām un transporta līdzekļiem savā dzīvesvietā;
 - ✓ anonīmas informācijas sniegšanu policijai;

- ✓ dalību diskusijās ar policijas darbiniekiem par aktuālām drošības problēmām.
- ☑ Pašvaldības policijas darbinieki aptaujās atzīmēja, ka būtu gatavi izglītēt sabiedrību par minētajiem atbalsta sniegšanas veidiem.

4. Sadarbība un atbalsts sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Kas ir Pašvaldības policijas nozīmīgākie partneri tai uzticēto uzdevumu izpildē?*
- ◆ *Kādu Pašvaldības policijas uzdevumu izpildē partneri ir bijuši piesaistīti?*
- ◆ *Kā Jūs vērtējat Pašvaldības policijas sadarbību ar Valsts policiju?*
- ◆ *Kā izpaužas Pašvaldības policijas un Valsts policijas sadarbība?*
- ◆ *Kāds atbalsts ir sniegts Valsts policijai 2015. un 2016. gadā?*
- ◆ *Vai Pašvaldības policija ir sniegusi prasīto atbalstu pilnā apmērā?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ☑ Pašvaldības policijas darbinieki aptaujā norādīja, ka uzdevumu izpildē paļaujas uz partneru (iedzīvotāju, Pašvaldības institūciju, Valsts policijas, valsts iestāžu, darba kolēģu) atbalstu un sadarbību. Partneri bijuši informācijas sniedzēji, palīdzējuši vainīgo likumpārkāpēju aizturēšanā, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.
- ☑ Pašvaldības vadība un Pašvaldības policijas darbinieki kā drīzāk pozitīvu novērtē Pašvaldības policijas un Valsts policijas sadarbību. Savukārt Valsts policijas aptaujātā amatpersona abu institūciju sadarbību vērtēja kā apmierinošu (trīs punkti no pieciem) sliktas komunikācijas dēļ.
- ☑ Sadarbība izpaužas informācijas sniegšanā, arī kopīgos informatīvos pasākumos un patruļās, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā publiskos pasākumos, personu aizturēšanā. Abu policijas iestāžu pārstāvji uzskata, ka Pašvaldības policija revidējamā laika posmā ir pilnībā atbalstījusi Valsts policiju (piemēram, apsargājot notikuma vietu, regulējot satiksmi, aizturot personas, kuras atrodas vai ir izsludinātas meklēšanā).

2. pielikums. Izsaukumu/notikumu reģistrācijas žurnālā 2015.–2016. gadā reģistrētie izsaukumi
tūlītēju draudu novēršanai, kuriem ir pārsniegts policijas ierašanās laiks.

Nr. p.k.	Žurnāla ieraksta Nr.	Datums	Reģistrēšanas laiks	Informācijas avota veids	Ierašanās datums	Ierašanās laiks	Reaģēšanas laiks
1	2	3	4	5	6	7	8=6-4
Smiltenes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā							
1.	2015/00001	02.01.2015	13:48	Valsts policijas Valkas iecirknis	02.01.2015.	14:20	0:32
2.	2015/00300	19.06.2015.	13:34	Izglītības iestāde	19.06.2015.	14:40	1:06
3.	2015/00671	13.11.2015.	10:46	Privātpersona	13.11.2015.	11:15	0:29
4.	2016/00073	01.02.2016	22:17	Valsts policija (Vidzemes reģiona dežūrdala)	01.02.2016.	23:01	0:44
5.	2016/00081	03.02.2016.	21:32	Valsts policija (Vidzemes reģiona dežūrdala)	03.02.2016.	22:05	0:33
6.	2016/01227	02.12.2016.	23:50	Valsts policija (Vidzemes reģiona dežūrdala)	03.12.2016.	24:30	0:40
7.	2016/01259	14.12.2016.	17:44	Izglītības iestāde	14.12.2016.	18:10	0:26
Apes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā							
8.	2015/00808	28.12.2015.	10:15	Privātpersona	28.12.2015.	10:50	0:35

- 47

- nodrošināšanu deleģēšanu Smiltenes novada pašvaldībai, Apes novada domes un Smiltenes novada domes 04.02.2016. deleģēšanas līgums Nr. 52/16.
- ³⁰ Valsts kontroles 28.05.2017. intervijas protokols ar Smiltenes novada pašvaldību un Smiltenes novada pašvaldības policiju
- ³¹ Smiltenes novada pašvaldības attīstības programma 2012.–2018. gadam, pieejama: http://www.smiltene.lv/attistibas_programmas (resurss skatīts 13.11.2017.).
- ³² Smiltenes novada pašvaldības iedzīvotāju aptaujas rezultāti http://www.smiltene.lv/iedzivotaju_aptaujas (resurss skatīts 04.12.2017.).
- ³³ Smiltenes novada pašvaldības attīstības programma 2012.–2018. gadam, pieejama: http://www.smiltene.lv/attistibas_programmas (resurss skatīts 13.11.2017.).
- ³⁴ Ministru kabineta 05.05.2010. noteikumu Nr. 413 “Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem” 3. punkts.
- ³⁵ Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritēriji: Valsts policijas pasūtītā pētnieciskā projekta pirmā posma materiāli. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2008.
- ³⁶ Smiltenes novada domes 2015. gada publiskais pārskats http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Smiltenes%20novada%20dome/Publiskais_parskats/Publiskais_parskats_Smiltene_2015.pdf, Smiltenes novada domes 2016. gada publiskais pārskats http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Afisas/2017/7%20Julijs/SND_Publiskais_parskats_2016.pdf (resurss skatīts 13.11.2017.).
- ³⁷ Pārskats par Smiltenes novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam īstenošanu 2015. gadā http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Afisas/2017/7%20Julijs/Parskats_Smiltenes_novadaAP_25_10_2016_LAB.pdf, Pārskats par Smiltenes novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam īstenošanu 2016. gadā http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Parskats_2016g_gala.pdf (resurss skatīts 13.11.2017.).
- ³⁸ Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritēriji: Valsts policijas pasūtītā pētnieciskā projekta pirmā posma materiāli. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2008.
- ³⁹ Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritēriji: Valsts policijas pasūtītā pētnieciskā projekta pirmā posma materiāli. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2008.
- ⁴⁰ Valsts kontroles 28.02.2017. intervijas protokols ar Smiltenes novada pašvaldību un Pašvaldības policiju.
- ⁴¹ Smiltenes novada domes 2015. gada publiskais pārskats http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Smiltenes%20novada%20dome/Publiskais_parskats/Publiskais_parskats_Smiltene_2015.pdf, Smiltenes novada domes 2016. gada publiskais pārskats http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Afisas/2017/7%20Julijs/SND_Publiskais_parskats_2016.pdf (resurss skatīts 13.11.2017.).
- ⁴² Smiltenes novada domes informācija http://www.smiltene.lv/policijas_zinas (resurss skatīts 13.11.2017.).
- ⁴³ Likuma “Par policiju” 19. panta otrās daļas 6. punkts.
- ⁴⁴ Ministru kabineta 22.03.2012. noteikumu Nr. 190 “Noteikumi par notikumu reģistrēšanas kārtību un policijas reaģēšanas laiku” 9. punkts.
- ⁴⁵ Ministru kabineta 22.03.2012. noteikumu Nr. 190 “Noteikumi par notikumu reģistrēšanas kārtību un policijas reaģēšanas laiku” 9. punkts.
- ⁴⁶ Apes novada domes un Smiltenes novada domes 31.08.2015. deleģēšanas līgums Nr. 219/15 un Apes novada domes un Smiltenes novada domes 04.02.2016. deleģēšanas līgums Nr. 52/16.
- ⁴⁷ Apes novada domes un Smiltenes novada domes 31.08.2015. deleģēšanas līguma Nr. 219/15 13. punkts un Apes novada domes un Smiltenes novada domes 04.02.2016. deleģēšanas līgums Nr. 52/16 14. punkts.
- ⁴⁸ Smiltenes novada Pašvaldības policijas priekšnieka 31.10.2017. elektroniskā vēstule “Informācijas pieprasījums revīzijas lietā”.
- ⁴⁹ Smiltenes novada pašvaldības 02.11.2017.e-pasta vēstule.
- ⁵⁰ Likuma “Par policiju” 19. panta otrā daļa.
- ⁵¹ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 211.² pants.
- ⁵² Smiltenes novada pašvaldības policijas nolikuma (apstiprināts ar Smiltenes novada domes 2010. gada 28. oktobra lēmumu, protokols Nr. 14, 7. §.) 2.2.1. apakšpunkts.
- ⁵³ Smiltenes novada pašvaldības policijas priekšnieka 06.06.2017. iesniegtā Smiltenes novada pašvaldības policijā saņemtā un reģistrētā informācija 2015. un 2016. gadā.
- ⁵⁴ Smiltenes novada pašvaldības policijas priekšnieka 06.06.2017. iesniegtā Smiltenes novada pašvaldības policijā saņemtā un reģistrētā informācija 2015. un 2016. gadā.
- ⁵⁵ Smiltenes novada pašvaldības policijas priekšnieka 06.06.2017. iesniegtā Smiltenes novada pašvaldības policijā saņemtā un reģistrētā informācija 2015. un 2016. gadā.
- ⁵⁶ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21. panta pirmā daļa.

⁵⁷ Likuma “Par policiju” 12. panta pirmās daļas 10.¹ punkts.

⁵⁸ Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumu Nr. 161 “Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību” 6.1. apakšpunkts.

⁵⁹ Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumu Nr. 161 “Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību” 5. punkts.